...ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! — *43-дахи жэлээ гарана.*

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 142 (11128) | 1966 оной июниин 15, среда | Сэн 2 мүнгэн

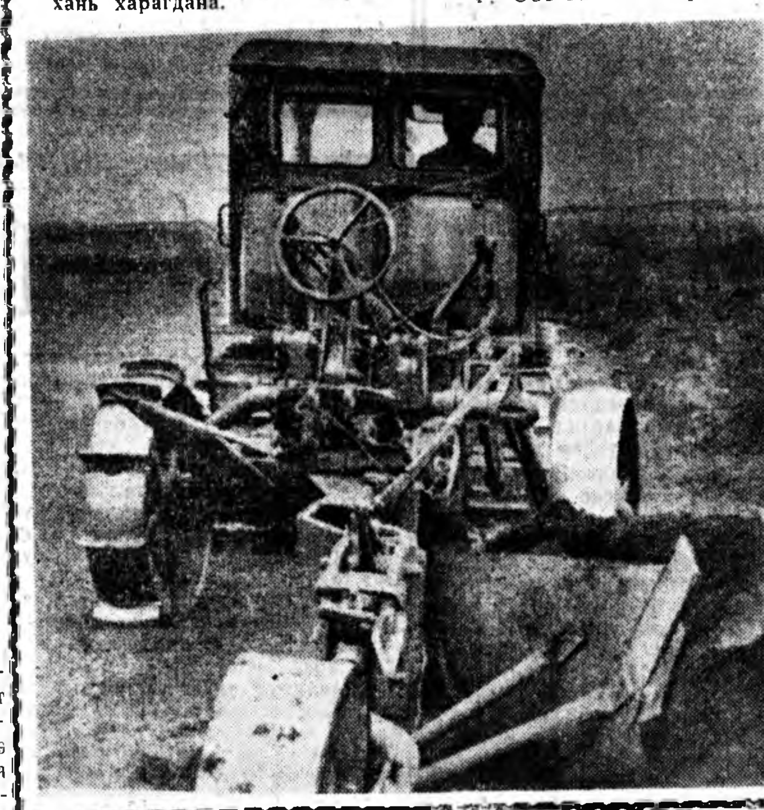

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина» колхозойхид сабшалан, бэлшээрез шугы, бургааhанhаань, ой модонhоонь сэбэрлэжэ, шэнэ газар элдүүрилнэ. Түүхэтэ табан жэлэй туршада хамта 700 гектар газар шэнээр элдүүрилэгдэхэ. Гектар бүхэндэ гаргашалагдаhан гаргаша гансахан жэлэй туршада харюулагдаха юм гээд колхозой экономистнар тоолоно.

Шэнэ газар элдүүрилгэдэ «Сельхозтехникын» мелиоративна отряд ехэхэн туhаламжа хүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: трактористнар Лев Черных, Дмитрий Гороховский гэгшэд сэбэрлэгдээд хахалагдаhан газар дээрэ. Доронь хүсэ ехэтэ тракторай газарай хүрьhэ урбуулжа ябаhань харагдана.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

КПСС-эй ЦК-гай ПОЛИТБЮРОГОЙ ГЭШҮҮН НҮХЭР А. Н. ШЕЛЕПИН УЛААН-ҮДЭДЭ

...Монголой Арадай-революционно партиин XV ...эдэ хабаадаhан Советскэ Союзай Коммунис...тиин делегацие толгойлогшо КПСС-эй ЦК-гай ...итбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь ...эр А. Н. Шелепин Улаан-Баатарhаа Москва бу...а ябахадаа, июниин 13-да Улаан-Үдэдэ тогтобо.

...оёр үдэрэй туршада нүхэр А. Н. Шелепин Улаан-...городтой, Железнодорожно районой предприя...үудай хүдэлмэритэй танилсаа, мяханай комбинад...шэлэй заводто ошоо. Предприятинуудай хүтэл...илэгшэд болон хүдэлмэрилэгшэдтэй хөөрэл...эдөө, нүхэр А. Н. Шелепин ажал хүдэл...иин шэнэ гуримда орохо талаар хэр зэргэ бэлэд...эй ябажа байhан тушаа, продукциин үйлэдбэ...е дээшэлүүлхэ нөөсэ, арга боломжонууд тухай ...ирхобо. Арад зоной хэрэглэмжын шэнэ зүйл...дые ашаглаха, шанар, хэмжээень дээшэлүүлхэ ...удалда тэрэ тусхай анхарал хандуулаа.

...Үдэшэндөө нүхэр А. Н. Шелепин оперо, баледэй театрта Буряадай искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй концерт хараа.

Үсэгэлдэр нүхэр А. Н. Шелепин Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозоор ябаа. Колхозой болон Сэлэнгын аймагай хүтэлбэрилэгшэдтэй, эртелиин гэшүүдтэй уулзажа хөөрэлдэхэдөө нүхэр А. Н. Шелепин хүдөө ажахын хүдэлмэриин ябаса тухай, колхозой холын хараанай хүгжэлтын түсэбөөр, колхознигуудай ажалай эмхидхэлэй түлөөлэнэй шэнэ гуримаар hонирхоhон байна.

Нүхэр А. Н. Шелепинтэй хамта КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр А. У. Модогоев, Буряадай АССР-эйМинистрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр К. Л. Барьядаев гэгшэд ябалсаа.

Партиин областной комитедтэ нүхэр А. Н. Шелепин обкомой бюрогой гэшүүдтэй, КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой болон райкомуудай нэгэдэхи секретарьнартай хөөрэлдэбэ.

Мүнөөдэр нүхэр А. Н. Шелепин самолёдоор Москва мордобо.

...ААЛИШАД, МАЛ АДУУЛАГШАД! Хахад жэл дүүрэхэнь, hааляа ехэдхэжэ, түсэбөө дүүргэхые оролдоё

1966 оной июниин 10-най байдалаар республикымнай колхоз, совхоз...д гүрэндэ hү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэбые 84 процент дүүргээ...э гү, али хамта 39 мянга 375 ...нно hү тушаагаа. Нёдондоной энэ ...hанхиhөө нэгэ мянган тонно ехэ ...гүрэндэ худалдагданхай.

Тиихэдэ аймагууд хахад жэлэйн...түсэб хэды процентээр дүүргээб? ...эниие доро хараябди.

Аймагууд	Бүхыдөө тушаагдаhаниинь	Тэрэ тоодо июниин 10 хоногто (тоннөөр)
Баргажанай	60	300
Бэшүүрэй	86	261
Зэдын	83	350
Яруунын	93	285
Загарайн	80	173
Захааминнай	76	203
Кабанскын	90	365
Прибайкалиин	89	132
Хяагтын	80	366
Мухар-Шэбэрэй	91	289
Сэлэнгын	84	223
Түнхэнэй	82	278
Улаан-Үдын	87	400
Хоринн	92	312

Зунай хаhа орожо, hү hаалиин эл...ижэхэ саг болонхой. Мүнөө үедэ ...еспубликымнай ажахынууд hаамхай ...эдые зунай бэлшээридэ гаргажа, ...hааляа нилээд ехэдхэжэ байн...й. Республика дотороо дэлгэрhэн ...рысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадал...жа, Яруунын совхозойхид жэшээгэ ...йнаар ажаллаад байна. Эндэхид хахад жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэбди ...жэ аймаг дотороо үүсхэл гаргаа ...н. Тиигээд 10 мянган центнер hү гүрэндөө худалдажа, июнь hарын 13-да хахад жэлэйнгээ түсэбые дүүргэбэ.

Малаа тобир тарган ондо оруулжа, ажалаа зүбөөр эмхидхэhэн хадаа эндэхид ехэ амжалта туйлаа. Энэ hарын дүүрэтэр тус совхозойхид 2400 центнер hү гүрэндөө худалдахаар шиидэнхэй. Амжалта туйлаhан фермэнүүдшье бии. Жэшээлхэдэ, Баргажанай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой Хилганын фермын hаалишад хахад жэлэйнгээ түсэбые июниин 12-то дүүргээ.

Имэ жэшээнүүд бусадшье нютагуудта бии. Энэ жэлдэ олонхи ажахынуудай ажалаа эмхитэйгээр ябуулhан дээрэhээ республикымнай колхоз, совхозууд нёдондонойхиhоо ехэ hү hаагаа. Саашадаа юу гэжэ бодогдохоб? Хахад жэлэйнгээ түсэбые бүхы ажахынууд дүүргэжэ шадаха гү, иимэл асуудал табигданхай. Хэрбээ малаа hайнаар бэлшээжэ, hүниндөө адуулалсажа байлсахада hүн нилээд нэмэнэ бшуу. Жэшээлхэдэ, май hарын hүүлшын декадада хамта 3489 тонно hүн гүрэндэ худалдагдаhан байбал, июнь hарын 10 хоног соо 3971 тонно гэхэ гү, али 9 процентээр ехэ болоо. Декада соо худалдагдаха hүеэ эдыгээр нэмээжэ байбал, үлөөшэ хоёр арбан хоногто колхоз, совхозууд хахад жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэ аргатай.

Тиигээшье hаа, зарим аймагуудай ажахынууд гүрэндэ hү худалдаха даалгабаряа мууса дүүргэнэ. Үнгэрhэн үе соо Хяагтын, Загарайн аймагуудай ажахынууд хахад жэлэйнгээ түсэбые оройдоол 80 процент дүүргээ. Тиихэдэ бүхы дээрэнь абажа харахада, баргажанайхид ехэхэн гээгдэлдэ оронхой. Эндэхид хахад жэлэйнгээ түсэбые арайхан 60 процент дүүргээ ха юм. Яахадаа зарим фермэнүүдэй даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ байхада, аймагай олонхи нютагуудта бага hүн hааргданаб? Энээнэй шалтагаан хадаа hаалиин фермэнүүдтэ ажалынь мууса эмхидхэгдэнэ. Энэ аймагай бусад колхоз, совхозууд малаа зунай бэлшээридэ гаргалгые эмхигуйгөөр угтаhан байха юм. Тиигэжэ зуhалангай буусада түрүүшын үдэрhөө hайнаар харууhалагдаха үнеэд хожоржо муудадаг.

Мүнөө зорилго юуб гэбэл, үлөөшэ хахад hара соо үнеэдые hайнаар харууhалжа, зунай зүлгэ ногооной элбэгтэй бэлшээридэ адуулжа, hү hаали дээшэлүүлхэ шухала. Энэмнай нэн түрүүн малай адуулгаhаа, hаалишадай оролдосотой ажалhаа болодог. Нёдондо республика доторнай мал адуулхадаа бэрхэ хүнүүд олошорhон, шадамар бэрхэ hаалишадшье суурхаhан байгаа. Сэлэнгын совхозой түрүү hаалишан Надежда Тадвашкина үнеэн бүриhөө 3300 гаран килограмм hү hаагаа. Ивалгын туржалга-үйлэдбэрилгын ажахын түрүү hаалишан Зоя Колесова ажалдаа суурхаа. Имэ хүнүүд олон. Тэдэнэй оролдосото ажал мүнөө жэлдэ hаалишан бүхэндэ жэшээ болоожо үгэнэ.

Зунай сагта фермэнүүдэй ажалые зүбөөр эмхидхэжэ, hаалишадта зохихо байра байдал түхеэрхэ шухала. Түрүү ажахынууд үнеэдые зундаа hүтэй болгохын тулада үдэртөө 3 дахин hаадаг hэн. Үдэрэй hаалгые бэлшээри дээрэнь үнгэргэдэг байгаа.

Мүнөө жэлдэ зунай бэлшээриин үедэ түрүү аргануудые үргэнөөр хэрэглэхэ гээшэ hаалишад, мал адуулагшадай нангин уялга.

ХҮН АЖАЛААРАА АЛДАРШАДАГ

Ямар золтой гээшэбибди! Гүрэнэйнгөө дээдэ засагта эрхимүүдэй эрхим хүнүүдые дэбжүүлбэбди. Тэрээн соо манай Буряад оронhоо механизатор бии, малшан байна. Юрын лэ хүнүүдэй гүрэнэй шухала асуудал шиидхэлсэжэ байдаг саг ха юм.

Сагнай улам лэ hайжарна ха юм даа. Хүдөө нютагууд танигдахаар бэшэ болонхой. Хаанашье ажал, хамтын хэрэгэй түлөө тэмсэл! Ажалай илалта! Энэ ехэ hүртэ жаргаал мүнөөдэр суурхана. Энээнэй долгин соогуур ажалай баатарнууд ургана.

Би нэгэ хүн тухай хөөрэhүүб. Тэрэ хүн ажалай долгин сооhоо бултайжа гараhан хүн.

Хабар эртэ байгаа. Турбадахи үдэрөө hалхи шуурган замханагүй. Малшадта ямар хэсүү хаhа тудаа гээшэб гэжэ hанагдахаар байгаа. Теэд табяад наhанай энэ эхэнэр зоримгойгоор алхалан ябана. Бүбэй Майдаровна ямаршье удаан сагта мал ажал дээрэ хүдэлөөб даа. Түрүүшын хамтарал, түрүүшын табан жэл... тэрэнэй ажалай намтар эндэhээ.

Олон жэл үнгэрөө. Нютагай байдал хубилаа. Бүбэй Майдаровна Цыренова түрэhэн нютагтаа, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо ажаллажал байна. Үнгэрhэн үбэл тэрэнэй хүтэлбэрилдэг отарада 500 гаран хурьган абтажа, бүрин бүтэн түлжүүлэгдээ. Бүбэй Майдаровна хэды наhатайшье болложо ябаа hаа, хэзээдэшье ажалдаа үлыгэр жэшээ харуулжал ябана. Нигэжэ хүдэлжэ байхадаа энэ эхэнэр хэзээб даа, нэгэтэ Хүнтэйн талада түрүүшын сураздаа гаргажа байhанаа, атар дайдынгаа элдиндэ адууhа малаа үдхэжэ абаhанаа hанадаг. Иимэл хүнүүд колхозоо баян шадалтай болгоно.

Мүнөө би агуухэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ямар ехээр баяжажа байhаниие hайхашаажа байдагби. Миллион хүрэтэр олзо ороно. Хони малайнь тоо hурагагүй олошороо. Тосхоной шэнжэ хубилаа. Хүнүүдэй ажаллаха, жаргаха, сэнгэхэ нютаг гээшэ энэл болонхой. Хүн ажалаараа суурхадаг. Бүбэй Майдаровна шэнгил хүнүүд ниитынгээ баялигые арьбадхана ха юм.

Гүрэн түрынгөө дээдэ засагай hунгалтые энэ эхэнэр «Ажалай габьяагай түлөө» медаль шагналтайгаар угтаба.

В. ГАРМАЕВ.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ hУНГАЛТА ҮНГЭРГЭХЭ СССР-эй ЦЕНТРАЛЬНА hУНГУУЛИИН КОМИССИИН МЭДЭЭСЭЛ

СССР-эй долоодохи зарлалай Верховно Соведэй hунгалта 1966 оной июниин 12-ой воскресенидэ болоо. Дуугаа үгэлгэ нютагай сагаар хаа хаанагүй үглөөнэй 6 часта эхилээд, үдэшын 10 часта дүүрэв.

СССР-эй Верховно Соведэй hунгалта үнгэргэхын тула hунгуулиин 1·517 округ, тэрэ тоодо Союзай Соведтэ hунгаха 767 округ, Национальностьнуудай Соведтэ hунгаха 750 округ байгуулагдаhан байна.

hунгуулиин бүхы окружной комиссинуудhаа Центральна hунгуулиин комиссида ороhон даб дээрэхи мэдээнүүдэй ёhoор, 142. 440. 862 hунгагша гэхэ гү, али списогтэ оруулагдаhан бүхы hунгагшадай 99.94 процентнь hунгалтада хабаадаа.

hунгуулиин бүхы округуудаар hунгалта болоо.

Союзай Соведтэ hунгаха hунгуулиин округуудаар hунгалтада хабаадаhан hунгагшадай 99,75 процентнь, мүн Национальностьнуудай Соведтэ hунгаха hунгуулиин округуудаар — 99,67 процентнь депутадта кандидадуудта дуугаа үгөө.

СССР-эй Верховно Соведэй hунгалта совет арадай ажалай, политическэ эдэбхи үүсхэлэй ехээр бадарhан оршон байдалда үнгэрбэ.

hунгалтын түгэс дүнгые, СССР-эй долоодохи зарлалай Верховно Соведтэ hунгагдаhан депутадуудай списогые Центральна hунгуулиин комисси 1966 оной июниин 15-да тунхаглаха.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ hУНГАЛТА ҮНГЭРГЭХЭ ЦЕНТРАЛЬНА hУНГУУЛИИН КОМИССИ

1966 оной июниин 13.

КПСС-эй ЦК-да уулзалга болобо

КПСС-эй ЦК-гай уряалаар Советскэ Союзда ерэhэн Малиин Республикын Суданска союз гэжэ партиин политическэ секретарь нүхэр Идрисса Диарра түрүүтэй делегацитай КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев июниин 13-да уулзаба.

Малиhаа ерэhэн нүхэдтэй үнэн зүрхэнэй, хани халуун хөөрэлдөөн болоо.

А. Н. Косыгин Хельсинки ерээ

ХЕЛЬСИНКИ, июниин 13. (ТАСС-ай тусхай корр.). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Президент У. К. Кекконенэй уряалаар мүнөөдэр Финляндиин ниислэл Хельсинки хотодо албанай хэрэгээр ерэбэ.

А. Н. Косыгиные Хельсинкиин түмэр замай вокзал дээрэ Финляндиин Президент У. К. Кекконен, парламентын Түрүүлэгшэ И. Виролайнен, Премьер-Министр Р. Паасио болон бусад тушаал зэргэтэд угтаба.

ГДР-эй правительственна делегаци Москва ерээ

Германиин Демократическа Республикын правительственна делегаци СССР ГДР хоёрой хоорондын экономическа, эрдэм-техникын харилсаа холбоо эмхидхэдэг правительстванууд хоорондын комиссиин нэгэдэхи сессидэ хабаадахаяа июниин 13-да Москва ерэбэ. Тус делегацие ГДР-эй министр, гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ Герхард Шюрер толгойлно.

(ТАСС).

Германо-совет хани барисаанай бүлгэмэй конгресс

БЕРЛИН, июниин 13. (ТАСС). Германо-совет хани барисаанай бүлгэмэй конгресс гурбадахи хоногтоо үргэлжэлжэ байна. Үгэ хэлэгшэд Советскэ Союзай хани ёhоной туhаламжаар ГДР-эй туйлаhан амжалтанууд тухай, немец, совет арадуудай хоорондын хани барисаае улам үргэдхэхэ, бэхижүүлхээр шиидэнхэй байhан тухайдаа хэлэнэ.

ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Штоф конгрессэй делегадуудай, айлшадай хүндэлэлдэ үсэгэлдэр үдэшэ уулзалга эмхидхээ. «Совет арадтай хамта байбал, ажана, амгалан ажаhууха, өөhэдынгөө национальна хүсэл эрмэлзэлые бэелүүлжэ шадаха байhыемнай түүхэ заана» гэжэ В. Штоф уулзалга дээрэ хэлэбэ. «Баруун Германидахи хэрэгэй аюултайгаар хүгжөөгдэжэ байhан ушарhаа, немецэй газар дээрэhээ дайн дажарай дахинаа үүдхэгдэхэ ябадал тохёолдуулхагүй гээшэ немец арадай интернациональна уялга болоно.

КПСС-эй делегаци Эхэ орондоо бусаба

УЛААН-БААТАР, июниин 13. (ТАСС). МНРП-гэй ЦК-гай уряалаар ошожо, МНРП-гэй XV съездын хүдэлмэридэ хабаадаhан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь А. Н. Шелепин түрүүтэй КПСС-эй делегацие арадай засагта Монгол ороной ниислэл хото июниин 13-да хани халуунаар, аха дүүгэй ёhoор Эхэ орондонь үдэшөө.

МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Ю. Цеденбал, МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд Ц. Дугэрсүрэн, Н. Жагварал, С. Лувсан болон бусад тушаал зэргэтэд тус делегацие Улаан-Баатарай аэродром дээрэ үдэшэбэ.

Иваново хотодо уулзалганууд болоо

ИВАНОВО, июниин 13. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. И. Воронов эндэ хэдэн хоногто байба. Тиихэдээ автомобильна крануудые бүтээдэг, түмэр хайдаг заводуудта, меланжева, камвольно комбинадуудта, баригдажа байгаа Волго-Уводиин каналда ошожо үзэhэн, хүдөө ажахын институдта, колхоз болон совхозуудта хүрэhэн, хүдэлмэришэд, колхознигууд, профессорнүүд, студентнүүд, партийна хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзаhан байна.

Мүнөөдэр нүхэр Г. И. Воронов областиин партийна, ажахын эдэбхитэдтэй уулзаа.

Москвада нээгдэhэн Швейцарска промышленна выставкын амжалта

Москвадахи «Сокольники» гэжэ соёлой, амаралтын парк соо Швейцариин промышленна выставкын нээгдэhээр хахад hара үнгэрөө. 120 фирмэ, нэгэдэлнүүд эндэ элдэб машинанууд ба түхеэрэлгэнүүдые, машина бүтээдэг, химическэ, бүд нэхэлгын, полиграфиин, эдеэ хоолой ба бусад hалбаринуудта шухала аппарадууд болон зэр зэмсэгүүдые харуулна.

Июниин 13-да нүхэд Л. И. Брежнев, А. П. Кириленко, А. Я. Пельше, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор М. А. Лесечко, И. Т. Новиков, КПСС-эй ЦК-гай таhагые даагша В. С. Фролов, СССР-эй Министрнүүд, совет гадаадын худалдаа наймаанай нэгэдэлнүүдэй түлөөлэгшэд выставкэдэ ерэжэ хараба.

Коммунис партиин, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэд выставкын экспонадуудые хараhан, фирмэнүүдэй ба нэгэдэлнүүдэй түлөөлэгшэдтэй хөөрэлдэhэн байна.

Швейцариhаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Антон Р. Ганц гэгшэ выставкые харалгын үедэ байлсаа.

(ТАСС).

ХУДАНАЙ УҺАН—САБШАЛАН, БЭЛШЭЭРИДЭ

Арбан хоёр мянган гектар. Нилээд ехэ сабшалангай газар гээшэ бэзэ. Хэрбээ энэ ехэ газарhаа дунда зэргээр гектарай 8 центнер ургаса абтаа гэлэй. Ажахы 96000 центнер үбhэ хуряажа абаhан болохо. Ниитын малда хүрөөд, үшөө үлэхэ жэшээтэй. Тиихэдэ зарим ажахынууд бүхы сабшалангай газарhаа гектарай дунда зэргээр 15—16 центнер үбhэ хуряажа абана бшуу. Хэрбээ Чисаанын совхоз бүхы сабшалангhаа гектарай эды шэнээн үбhэ хуряадаг hаа, үбhэ тэжээлээ гадагшань худалдаха аргатай байгаа. Тиимэ арга боломжо бии гү? Хэрбээ сабшаландаа эзэн ёhoop хандажа байбал, ямаршье ажахы иимэ амжалта туйлаха ха юм.

Нёдондо ган гасуур жэл байгаа гээд, олонхи ажахынууд шалтаг баридаг. Хэрбээ чисаанаархин үнгэрэгшэ жэл түсэбэй ёhoop 1 миллион кубометр мүльhэ тогтооhон байгаа hаа, нилээд ехэ газараа ундалуулха байгаа. Миллион кубометр мүльhэнэй орондо оройдоол 360 мянган кубометр мүльhэ тогтоогоо ха юм. 12 мянган гектарай миил 3200 гектарынь уhалагдадаг.

Үнгэрhэн жэлэйнгээ алдуу эндүүе хараадаа абан, шэнэ табан жэлэй түрүүшын hараhаа эхилэн сабшалан hайжаруулха хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдажа эхилээ. Жэлэй эхинhээ хойшо сабшалан дээрээ 9411 тонно аргал шэбхэ гаргажа тарааhан. Түсэбhөө гадуур 1411 тонно наг шэбхэ зөөhэн байна. Тиихэдэ 150 гектар газарта үтэг хэгдээ.

— Сабшалан hайжаруулха hарын сэнгэхэгдэод байхада манай луговодуул хэды үндэр наhатайнуудшье бол, эртэ үглөөнhөө үдэшэ орой болотор үсэд нэтэрүүгээр ажаллаhан байха. Орооhо таряанай, бусад ургамалнуудай элбэг баян, тогтууритай ургаса абахын тула газар шанаржуулдаг мелиораци хүгжөөхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай майн Пленумэй тогтоолой hүүлээр манай совхозой луговодууд бүри эршэ зоригтойгоор ажаллажа орoo hэн,— гээд совхозой главна мелиоратор Даба Дамбаев хөөрэнэ.

Тэрэньшье зүб. Мүнөө сабшалан дээрэ хамта 58 хүн ажаллана. 4 бульдозер, ханааб малтадаг хоёр трактор хүдэлгэгдэнэ. Бүхы сабшалангаа нэгэ дахин уhалжа дүүргээд, мүнөө хоёрдохёо 1000 гаран гектарта уhалаад байна. Совхозой нэгэдэхи отделенидэ хамта 18 луговод ажаллана. 925 гектар сабшалангай газар уhалха түсэбтэй аад, 1365 гектар уhалаад, 3859 тонно аргал шэбхэ сабшалан дээрээ зөөжэ тараанхай.

Энэ жэлдэ сабшалангай газарай гектар бүриhөө адагынь арба гаран центнер үбhэ хуряажа абахабди гэжэ хэлэхэдээ, луговодууд эндүүрээгүй ёhотой.

Үндэр наhатай болоhон Дугар Бадмаев Шара-Горхон гэжэ газарта 120 гектар сабшалан даажа абанхай. Тэрэнэйнгээ гектар бүриhөө баян ургаса абахын түлөө оролдодогынь hайшаамаар.

— Эртэ үглөөнhөө үдэшэ орой болотор сабшалан дээрээл hалирдаг хүн даа,— гээд эндэхид нүхэр Бадмаев тухай хөөрэнэд.

— Нээрээшье нютагтаа тогтууритай. hайн ургасын түлөө тэмсэхээр саг тулаа. Энээн тухай би үнихэнэйл бодожо ябаhан хүмби. Үнэн зүрхэнhөө хэлэхэ болоо hаа, байгаалиингаа барагдашагүй ехэ баялигые хүсэд hайнаар хэрэглэжэ шаданагүйбди. Ехэнхи ушартад огторгойhоо үршөөл хайра хүлеэгээд, сабшалангаа уhалхые оролдодоггүймнайл гэмшэлтэй бшуу. Юуб даа, манай совхозой турбадахи отделениин сабшалан дээрэ 10 хүн ажалладаг. 700 гектар уhалха түсэбтэй аад, оройдоол 195 гектар сабшалан уhалагдаа. Теэд луговодууд эндэ балай зэмэтэй бэшэ юумэл даа. Уhаниинь хүрэдэггүй байhан. Харин мүнөө жэлэйл зарим тэды хүдэлмэри ябуулагдажа байна гээшэ. Илангаяа майн Пленумhээ хойшо нилээд хубилалта болоо,— гээд, ахалагша мелиоратор Даба Дубчинович Дамбаев хөөрэнэ.

Худан голой уhые сабшалан, бэлшээри дээгүүр тарааха асуудалаар ехэхэн хүдэлмэри тус ажахыда ябуулагдажа байна. Совхозой центрhээ хэдэн модоной газарта ябахада үдхэн ойн дундаhаа трактор, машинын хүсэтэ мотоор эртэ үглөөнhөө үдэшэ орой болотор хүнхинэн, ой тайгые сууряатуулна. Ехэхэн хүдэлмэри хэгдэнэ. Худан голhоо табан модо тухай газарта ханааб тэгшэ сэбэр газараар малтагдаа. Мүнөө үдхэн ой модо, тэрэ саанаа гүбээтэй газарта туласа ерээ. Ханаабаа саашань үргэлжэлүүлхэ хэрэгтэй...

Даба Дубчинович ехэл hанаата болонхой. Хэгдэhэн ехэ хүдэлмэримнай эндэ ерээд мухардашана аа гү гэhэн бодол тэрэнэй зүрхэ сэлыхэлые зобооно. Дэмы... Хүн аргатай. Ойн дундуур ото hэтэ үшөө табан модоной газарта ханааб малтаха гэжэ шиидхэгдээ. Саашаа ошохо бүреэ үгсүүр. Уhанай урдахаар уруудам болгохо хэрэгтэй. Яахаб. Үшөө хоёр метр доогуур малтагдаха болоно. Тэрэньшье малтагдаа. Гүбээтэй, доботой ой соогуур ханааб татагдаба. Саашаа уруудам, үргэн тала руу ханааб үргэлжэлхэ. Хамтын ажал хүсэтэй даа, хэдыхэн хоног соо али зэргэ ехэ юумэн хэгдэбэ гээшэб. Энэ ханаабаар ойроо хүртөогүй Худан голой уhан хэдэхэн хоногhоо сэлгээ Чисаанын тала дайдые ундалуулхань. Нэн түрүүн уhаар гандадаг 3-дахи отделениин 700 гектар сабшалан, бэлшээри дээгүүр гараха.

— Саашадаа хэгдэхэ хүдэлмэри ехэ. Сагаан-Тооромой нуур дээрэ 4 миллион кубометр багтамжатай сөөрэм тогтоожо, нэгэдэхи отделениин Загастайн сабшалан, бэлшээри уhалха түсэбтэйбди. Тиихэдэ Загастайн нуурта 2 миллион кубометрэй сөөрэм тогтоогдохо. Юрэнхыдөө ажал ехэ даа. Мүнөө жэл бэлшээри, сабшаланшье уhалагдаха. Тиимэhээ бидэ энэ жэлдэ бүхы уhалууриингаа газарhаа гектарай 10 центнер үбhэ хуряахабди — гэжэ совхозой мелиоратор омог дорюунаар мэдүүлнэ.

Найдахаар. Урда жэлнүүдэйхидэ орходоо энэ жэл тус совхоздо сабшалан hайжаруулха талаар нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулагдажа байhаниинь тэдэнэй, ажал дээрэhээ тобойсо харагдана.

Үгэдөө хүрэхэ аабза, үрмэ, тоhо, зөөхэй, мяхан дэлбэрхэ байха.

Р. ЦЫДЫПОВ.
манай корр

...Улаан-Үдэ городто бодоhон ...энэ гэрнүүдые ялайшатар ...н будана гэжэ hанаабта? ...эрдэгшэд. Тэдэнэй нэгэн ...атьяна Васильевна Васильева арба гаран жэлдэ шэрдэгээр хүдэлнэ. Энэ хүмнай нилээд дүй дүршэлтэй болонхой, ...алуу барилгашадые өөрын...е хэрэгтэ hургадаг. Татьяна Васильевна дүй дүршэлөө хуалдадаг, энэрхы сэдьхэлтэй ...н байха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Т. В. Васильева.

А. ШУЛУНОВОЙ фото.

Сэлэнгын целлюлозно-картонно комбинат баригшад СССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгалтын үдэрэй ажалай вахтада жагсаад, эршэмтэй шангаар ажаллаба. Ангальд Пауляй даадаг бригада үдэр бүхэндэ даабаряа 1,5 дахин үлүүлэн дүүргэдэг. Картон дарадаг машина тодхохо һуури табиха харюусалтатай ажал тэдэнэр бүтээдэг. Ажалайнь шанар ходо эрхим сэгнэлтэдэ хүртэнэ. Зураг дээрэ: бригадын гэшүүд.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

БҮХЫ КЛАССААРАА ТҮРЭЛ КОЛХОЗДОО

ЕХЭ ЗАМАЙ ЭХИНДЭ

Нёдондо жэлдэ Баян голой дунда һургуулида ерэхэдэмнай, ахалагша классай һурагшад, багшанар коридор дүүрэн сугларанхай байгаа бэлэй. Нютагай үбгэд — пенсионернүүд Самбу Цыдыпов, Бадма Задуев, Социалис Ажалай Герой Радна Сагалаевич Бубеев, колхозой түрүүлэгшэ Лев Будаевич Раднаев болон бусад эдэнэртээ айлшаар ерэһэн байба. Тэдэнэр ургажа ябаа залуу үетэнтэй — арбадахи классай һурадаг һурагшадтай үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэхэеэ, үг заншалта болоһон ээлжээтэ уулзалгадаа ерээ бшуу. Эндэ колхоз хайшан гэжэ бии болоһон тухай, ямар бэрхэшээлнүүдые тэрэ үедэ дабадаг байһанаа, хэды үхэр малтай, оньһон техникэтэй болоһон тухайдаа, һүүлэй жэлнүүдтэ ямар амжалтын түйлагдаһые, үшөө ямар хараа түсэбүүдтэй байһанаа уулзалгада ерэгшэд залуу үетэндэ хөөрэжэ үгэһэн юм.

...Баян голой дунда һургуулиие мүнөө жэлдэ дүүргэгшэд — хамта 12 хүбүүд, басагад түрэл колхоздоо ажаллахаар үлэхэ байһанаа тээсгэн мэдүүлээ һэн. Магад, нёдондо жэлдэхи тэрэ уулзалгамнай нүлөө үгөө бэшэ гү?!

Тэдэнэр аймагай һургуулинуудые дүүргэгшэдтэ хандаһан хандалга соогоо иигэжэ мэдүүлнэ: «Манай колхозой урда ехэ зорилгонууд табяатай. Тэдэ зорилгонуудые дүүргэхын тула залуу, шадамар бэрхэ кадрнууд хэрэгтэй. Тиин эхэ, эсэгэнэртэйгээ, аха дүүнэртэйгээ хамта түрэл Баян гол нютагайнгаа газар дээрэ ажаллажа, тэрэнэй һалбаран хүгжэхын түлөө тэмсэхэ гэжэ шиидээбди».

Гар табигшад:

Максим Аглеев, классай комсорг, Гелия Цыренова, Сэсэг Ламуева, Яков Бадмаев. Чи-Зо Владлен болон бусад.

Тэдэнэй нэгэ хэдэнэйнь намтар, ажал хүдэлмэри, һуралсал тухайнь дурдамаар.

АГЛЕЕВ МАКСИМ. Түрэхэ гарахаһаа хойшо модошо дархан абынгаа хажуугаар эрьелдэжэ, ажал хүдэлмэриин дүршэл абаһан хүбүүн. Тэрэнэй эхэ, эсэгэнэр, аханарынь Баян гол нютаг соогоо эрхим ажалаараа суурхадаг юм. Өөрөө Максим зунай амаралтын үедэ үбһэ хуряалгада ябалсажа, колхозой зүгһөө оло дахин магтаалда, шанда хүртэжэ үрдиһэн.

БАДМАЕВ ЯКОВ. Ямаршье ажал хэжэ тэрэ шадаха гээ һаа, алдуу болохогүй. Үбһэ хуряалгада, трактор, машинаар элдэб ашаа зөөлсэхэ, хонидые адуулха, хонидые тон бэрхээр хайшалжа һураһан байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ Яков Бадмаев 1000 гаран хонинойн «дэгэл» богони болзорто «хуулаһанайнгаа» түлөө «Хонинойн ноохо хайшалалгаар колхозой чемпион» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, үнэтэй бэлэгүүдээр шагнагдаһан байна.

ЦЫРЕНОВА ГЕЛИЯ. Хүхюун налархай зантай энэ басагые үбһэ хуряалгадашье, хонидой ноохо хайшалалгын пункт дээрэшье, колхозой, һургуулиин воскресникүүд дээрэшье ходоодоо харахат.

Бултанайнь ажал хүдэлмэри тухай хэлэхэ болоо һаа, эдэмнай ажалда дуратайшуул гэһэн лэ тобшолол хэхэ болонобди.

Баян голой һургуули дүүргээд, колхоздоо ажалладаг, теэд һүүлдэнь һурахаяа ошодог жэшээнүүд яһала бии гээшэл. Жэшээлхэдэ, Социалис Ажалай Герой Шалсама Цыремпиловагай басаган Раиса гэгшэ 3 жэлэй туршада түрэл колхоздоо хонишоноор ажаллаад, мүнөө дээдэ һургуулида һуража байнхай. Иимэнүүд жэшээ тоолохо болоо һаа, олон лэ байха.

«Түрэл колхоздоо үлэе» гэһэн үүсхэл гаргагшаднай мүнөө гүрэнэй шалгалта барижа байна. Эдэ үдэрнүүдтэ эдэнэр хоёр предмедээ һайн сэгнэлтэ дээрэ үгөөд байна. Гелия Цыренова ород хэлэ, литератураар сочинени бэшэхэдээ «5» гэһэн сэгнэлтэ абанхай. Физикээр шалгалта үгэһэн һурагшадһаа Максим Агеев, Валерий Крючков, мүн лэ Гелия Цыренова болон бусад бултадаа «4» гэһэн сэгнэлтэ абаһан байна. Эдэнэрнай һаяар болбосоролой аттестат абанхай, түрэл колхозойнгоо отара, гүүртэ, барилгануудта ажаллахаар ерэхэнь.

Ехэ замай бэлшэр дээрэ гараһан эдэнэртээ ажалай амжалта хүсэе!

С. ОЧИРОВ.

Эхин органи заци—партиин үндэһэ һуури

ХАРГЫНЬ ЮУНДЭ ҺАЛААТААБ?

Михаил Чойров Анатолий Цыдыпылов хоёр үхибүүд хани нүхэд байһан юм. Хоюулаа нэгэ һургуулида, тиихэдээ нэгэ класста суугтаа һураһан, нэгэ жэлдэ хүдэлжэ эхилһэн намтартай. Анатолинь хонишон, Михаилынь техникэдэ дуратай байжа, механизатор болоо. Түрүүшын үдэрһөө эхилжэ ухамай бэрхэ, хүдэлмэришэ хүбүүд байһанаа харуулһан юм. Комсомолой суглаанай болоходо, тэдэниие ходо магтагша бэлэй.

Иигээдшье дүрбэн жэл тэдэндэ мэдэгдэнгүй үнгэршэбэ. Михаилые армида үдэшэхэ саг ерэбэ. Тэрэниие нютагаараа уялгата албанда мордохуулһан гэхэ. Армиһаа ерэхэдээ, совхоздоо юун бусаха һэм даа, эхэ эсэгэгүй ха юм, ондоо тээшээ ямар нэгэн барилгада арилшаха юумэ бэшэ аал гэжэ нютагаархиниинь хөөрэлдэгшэ һэн. Харин Михаил албаяа дүүргээд, түрэл нютаг—Бүрдэн тосхоноо бусаба. Хүнэй хэһэн һайн юумые мартаагүй ха юм.

Совхозой отделениин комсомолшууд тэрэниие өөһэдынгөө ударидагша болгобо. Совхозой хүтэлбэри хонишон болохыень Михаилда дурадхаба. Тиихэдэ хонин ажал тулюуршаг байдалтай һэн. Тэрэниие Михаил мэдэржэ, хэды бэрхэшээшье арсабагүй. Комсомол хүн. Суугтаа һураһан нүхэрһөө яажа гээгдэжэ болохоб. Анатолинь тиихэ үедэ ахалагша хонишон болоһон ябаа.

Иигээд лэ эдэ хоёр нүхэд баһал нэгэ харгыгаараа зэргэлэн ябаба гэжэ һанахаар байгаа һэн. Өөһэдөөшье тиигэжэ бодоһон байжа болохо. Хоюулан нэгэ үдэр мэдүүлгэ бэшэжэ, партида оробо. Нэгэ үдэр тэдэниие кандидадта, удаань партиин гэшүүндэ абаа һэн. Нэгэл үдэр партийна суглаанай шиидхэбэриие партком дээрэ хаража үзэһэн байха. Харин гэб гэнтэ эдэ хоёрой харгынь эрид һалаатаба. Анатолиие партиин гэшүүн болгоод, харин Михаилые абахаяа арсаба.

...Бүрдэн ерэһэн үдэрөө би Михаил Чойровые оложо ядабаб. Хонин дээрээ үгы байгаа. Тарилгын үедэ тэрэниие сеялкэшэн болгоһон юм хаш. Тэрээнтэй үдэшэл уулзажа шадаха байхат гэжэ отделениие эрхилэгшэ намда ойлгуулба. Энэ үедэ Михаилда рекомендаци үгэһэн хүнүүдтэй, тиихэдэ Анатолий Цыдыпыловтэй хөөрэлдэбэб. Эдэнэр лэ юунэй болоһые һайн мэдэхэ байгаа бшуу.

— Ниитын хэрэгтэ һайнаар хабаададаг, комсорг ябаһан эдэбхитэйл хүн гэжэ мэдэгшэб. Теэд партида юундэ абаагүй юм. Таажа ядашанхайб. Тэрээнтэй хөөрэлдэхэ гээд саг олдожо үгэнэгүй,—гэжэ тэрээндэ рекомендаци үгэһэн эндэхи һургуулиин багша Р. Г. Чимбиев хөөрэнэ.

— Михаил тухай гү? Һайн лэ гэхэһээ бэшэ ондоо юумэ хэлэжэ шадахагүйб гээд, Анатолий Цыдыпылов хэлэнэ.—Тарилгын дууһахые хүлеэжэ ядажа байнаб. Михаилгүйгөөр намда хүндэшэг байна. Ехэл бэрхэ хүн, тэрээнтэй юушье хэжэ болоно.

— Аягүйл юумэ болошобо. Рекомендаци үгэһэн хүн хадаа ходо зэмэлүүлжэ байханьтаагүй даа, — гэжэ рекомендаци үгэһэн клубые даагша Муикожап Дылгыров хэлэнэ.

Отделениин олон коммунистнуудтай хөөрэлдэбэб. Бултадаа шахуу «Михаил Чойров һайн лэ коммунист болохо байгаа» гэжэ хэлсэнэ. Үнэхөөрөөшье, партком алдуу гаргаагүй юм аа гү. Чойровой партида ороходонь дэмы һаад хэбэ бэшэ гү гэһэн бодол толгойдом ороно. Тиигээдшье партиина эхин организациин коммунистнууд тэрэниие партида абая гээд бултадаа тараа үргөө ха юм.

Михаилтай полевой стан дээрэ үдэшэлэн уулзабаб. Шадахадал нарижа, тэрэнэй сэдьхэл дайрангүй хөөрэлдэхые оролдоноб. Тэрэнэй ажабайдалда юунэй болоһые ойлгожо абахые хүсэнэб.

—Тэрэ рабочкомой түрүүлэгшэһээ гараал даа. Профсоюзда ороногүйш, тиимэ хадаа партида байха ёһогүйш гэбэ. Мэдүүлгэ үгэһүү, ерэхэ суглаанда абана бэзэт гээдшье ядааб. Тэрэниие директор, экономист хоёр дэмжэбэ. Намайе архидадагши, суглаанда ябадаггүйш гээд зэмэлбэ. Эдэмнай хуу буруу. Дежурлажа байһан аад, нэгэл суглаанда байгаагүйб. Абгынгаа хүбүүнэй армида ошоходонь, нэгэ үдэр зугаалаа һэм. Иимэл даа,—гэжэ Михаил хөөрэнэ.

— Парткомой гэшүүдтэ нигээд лэ хэлээ һаа, болохо байгаа бэшэ гү?

— Энээн тухай хэлэһэнэйшье даа,—гэнэ Михаил.

Харахадамни коммунист болохоёо хүсэһэн хүнэй янза түхэлгүй. Өөрынгөө хэрэгые зүб гэжэ баримталжа шадахагүй байхадаа хайшаа юм? Гэмтэй байһанаа үнэн сэхэ руунь хэлэхэ зүрхэн баһа байбагүй. Совхозой парткомой буруу шиидхэбэри гаргаа хадань, райком гэжэ байна. Алдуугай гарабал, тэндэ заһажа болохо бшуу. Харин Чойров тиихэдэ бюродо ошохоёо эрид арсаһан.

Парткомой заседани дээрэ юун болооб? Партиин Устав ба Программа тухай һураһан нэгэшье асуудалда Чойров харюусажа үгөөгүй. Кандидадай стаж гаража байха үедөө эдэбхи үүсхэлгүйгөөр, ажал хэрэгтээ хайхарамжагүйгөөр хүдэлһэн байгаа. Партиин гэшүүн болохоёо оройдоо бэеэ бэлдээгүй. Теэд партида орохо хүн, гансал һайнаар хүдэлхэ бэшэ, харин үзэл сурталай талаар бэеэ зэһэһэн, партиин политикые хүсэндэнь хүргэхын түлөө эрид шууд оролсохо ёһотой бшуу. Энэ талаар Чойров бираагүй. Партком зүб шиидхэбэри гаргаа. Иигээд лэ энэ хэрэгэй хойнонь гарагдаба гэхэдэ болохо байгаа. Теэд арайл эртэ хаш. Чойровой дутагдалнууд яахадаа парткомой һүүлшын заседани дээрэ мэдэгдэхэ болобо гээшэб, энээндэ эндэхи коммунистнууд зэмэтэй бэшэ юм аа гү гэһэн асуудал гаража ерэнэ.

Мүнөө партиин үүргэ хэзээ хэзээнэйхиһээ дээшэлжэ байна. Тиимэһээ партида орохо хүнүүдтэ шанга эрилтэ табигдаха ёһотой. Партиин зэргые арюун сэбэр байлгаха гэһэн ленинскэ анхарал хадаа партиин хуули бшуу.

Хяагтын совхозой 2-дохи отделениин партийна организаци энэ харюусалгатай эрилтэдэ ёһын тэдысэ хандаа гэхэдэ алдуу болохогүй. Партиин гэшүүндэ кандидат байһан нүхэд үлүүсэ бэеэ харуулнагүй. Тэдэнтэй ямаршье һуралсал эмхидхэгдэнэгүй. Энээнһээл уламжалан, нүхэр Чойровой партиин гэшүүнэй уялгануудые мэдэхэгүй ябадал үндэһэлнэ бэшэ гү?

Үшөө нэгэ гол шухала зүйлынь юуб гэхэдэ, коммунистнууд өөһэд хоорондоо бэе бэедээ эрилтэ багатайгаар хандана. Чойровой суглаандаа ерээгүй байхадань, ажалһаа шалтаггүйгөөр һамшахадань хэн тэрэниие зааханааршье зэмэлээб? Тэрээн тухай нэгэшье хүн шиид гэжэ дуугараагүй. Юрын лэ хэрэг шэнги үзэгдэл болоод үнгэрөө. Партида абтахаяа байхадань шье нэгэшье хүн тэрээн тухай дуугараагүй. Үгэ хэлэһэн лэ хүн бүхэн Чойров тухай һайн үгэ хэлэхэһээ бэшэ, ондоо юумэн ушараагүй. Иигэжэ отделениин коммунистнууд, үнэндөө, Чойровто муу жэшээ харуулаа.

Рекомендаци үгэһэн хүнүүдэй харюусалга тухай тусхайта тоггомоор. Энэмнай хэн гээшэб гэжэ рекомендаци үгэһэн коммунистнууд һонирхоогүй. Ямараар хүдэлнэб, өөрынгөө эрдэмые хэр дээшэлүүлнэб, партида орохоёо бэлдэнэ гү гэжэ тэдэнэр огто бодомжолоогүй бшуу. Тиигээдшье рекомендаци үгэһэн хүнүүдһээ ямаршье эрилтэ хэгдэдэггүй байна гэжэ эндэ тодорхойлогдоно. Рекомендаци үгэһэн зон партийна организациин урда ямар харюусалтатай байдагыень партиин Уставай нэгэ пункт тусхайта заабарилдаг шуу.

Юрэдөө, Бүрдэндэ тиимэ анхарал татамаар юумэ болоогүй шэнгеэр харагдана. Нэгыень партида абаа, нүгөөдэдэнь арсалта хээ. Иимэ ушарнууд бэшэшье организацинуудта болодог ха юм даа. Тиимэһээ энэ ушарһан зүйлдэ һурхэй ехэ удха түгэлдэр сэгнэлтэ үгөөгүй. Энээн тухай партиин райкомой бюрогой заседани дээрэ, партийна суглаан дээрэшье хөөрэлдөөн болоогүй. Бодожо үзэхэдэ, энэмнай хүнэй хуби заяанай хэрэг, тэрэнэй бүхы наһанай харгы зам шиидхэхэ асуудал болоно бшуу. Иихэлээрээ партийна организаци хадаа энээндэ хамаагүйгөөр хандаха ёһогүй байгаа. Харин тэрээндэ зүб харгыень оложо үгэхэ, хани халуунаар туһалха, залан заһаха гээшэ түрүүшынь гол уялга болоно.

В. ОРЛОВ.

Хяагтын аймаг.

У РДАМНИ танил нүхэд. Уулзаад баяртай байнаб. Хүн бүхэнэй нюур шарайда ямаршьеб тэмдэг байһандал нюдэндэмни харагдаха шэнги. Ажалайнгаа амжалтатай ябажа байһанда баяртайнууд байгаа ёһотой. Ондоогоор хэншье бодохо, һанахагүйл!

Теэд хүнүүд гансашье ажалайнгаа түлөө, ямар нэгэн амжалта түйлагдаһанай түлөө баяр сэдьхэлээр ээлэгдэдэг бэшэ, харин ондоогооршье баярай ошондо дайрагдаха ушар гарадаг. Гүрэн түрымнай дээдэ засагай һунгалта үнгэрбэ ха юм даа. Гартаа олон зүйлэй бюллетеньнүүдые барьяад, бүгэдын харамжала табяатай байһан улаан хайрсагай заб һар уруу табижа байхада, хэнэйшье зүрхэн долгилон байха ха юм. Һаяхан һунгалтын үдэрэй урдахана Доодо-Тоёодойн фермэдэ ерээ бэлэйб! Урдамни нөөхил танил нүхэдни байгаа. Хэды эндэ ябаабиб даа, бултыень һайса мэдэхэб. Эдэмнай һунгалтаяа үнгэргөөд байна. Гүрэнэйгөө дээдэ засагта дэбжүүлэгдэһэн эрхим хүнүүдэй түлөө дуутаа үгөө. Һунгуулиин участогта ошоод байхадаа, «жаргал дээрэмнай үшөөл жаргал нэмэг» гэжэ юрөөл табиһан уладууд олон. Тиигээд лэ урматайнууд ажаллажа байна. Ажал хэрэгээрээшье энэ һунгалтые угталсаа.

...Ноёрийн һүүл багаар гээшэ һэн гү. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой энэ фермэдэ ерэхэдэмни, үбэлжэлтын үедэ үбһэ тэжээл хомортойбди гээд һаалишад хөөрэлдэжэ байгаа бэлэй. Үнэхөөрөөшье нёдондо артелиин хамаг сабшалан гандажа, үбһэн багаар абтаа. Теэд эндэхид энээндэ мухардажа, тулгардаагүй ха юм. Үбһэеэ арьбалжа, һолоомо буйлуулалсаа. Үнеэдтэ үгтэхэ тэжээлые наринаар гаргашалаа. Тиигэжэ үбэлэй хамаг бэрхэшээлые дабажа, малаа гарзада оруулангүйгөөр зунай ногоон дээрэ гаргаад байна.

Мүнөө би Демид Сунруевич Матуевтай хөөрэлдэжэ байнаб. Зугаамнай дууһаха юумэ бэшэ. Гэнтэ хаанаһаашьеб, булжамуур шубуун агаарта дэгдэн хөөрэжэ, жэгтэй гоёор жэргэшэбэ. Хүдөө голоор ногоон ургажа захалаанхай. Сагай хүйтэн байгаашье һаа, хамагай хаһа болоо. Зунай уриин алдин саг. Энэ фермынхид үнеэдээ зунай бэлшээридэ гаргажа, һү һаалиа нэмээжэ байнхай. Май һарын һүүлшын үедэ үдэртэ

ЖАРГАЛ ДЭЭРЭМНАЙ ЖАРГАЛ...

500-гаад килограмм һү һаагдадаг һаа, мүнөө тэрэнь долоон зуугаадтаа хүрэнхэй.

Олон һаалишад СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада дэлгэрһэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, һайн жэшээ харуулаа. Ажал хэрэг тухайгаа хөөрэжэ байһан фермые даагша Демид Сундуевич хармаанһаа блокнодоо гаргаад:

— Сонямнай ажалдаа шалгаран ябана — гэнэ.

Һаалишан Соня Холхоева эрхимүүдэй нэгэн. Хахад жэлэйнгээ түсэбые хамагһаа урид дүүргэжэрхёо. Даадаг үнеэдһээ 11 мянганһаа үлүү һү һаагаад байна. Биднэй эндэ байхада:

— Бэрхэш даа, Соня, — гээд суугтаа ажалладаг нүхэрынь Сэрэмжэ Зандеева магтаха юм.

— Таамнайшье, һаяар түсэбөө дүүргэхэ бэзэт даа, — гээд Сэрэмжэ Шойдоновнаһаа һурахадамнай:

— Баһал дүүргэхэ дүтэлэнхэйб, — гээд үнинэй һаалишан дарууханаар хөөрэнэ.

Доодо-Тоёодойн һаалишад нимэл бэрхэнүүд ха юм даа. Фермынхид бултадаа эбтэй эетэйгээр ажаллажа, хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь арба гаран хоногоор уридшалан дүүргэхын хойноһоо тэмсэнэ. Иигэжэ гүрэн түрынгөө дээдэ засагай һунгалтын үдэрые үнгэргэбэ. Өөһэдөө һайнаар ажалладаг хадаа «Жаргал дээрэмнай жаргал» гэһэн һайн һайхан юрөөлөөр угталжа байһаниинь ойлгоотой.

Б. ЯБЖАНОВ.

Түнхэн.

ХҮНДЭТЭЙНҮҮД

Улаан-Үдын судна барилгын заводой коллектив эндэ хорин табан жэлһээ дээшэ хүдэлжэ байһан ахамад хүдэлмэришэдөө хүндэлдэг, тэдэнэй урэ дүн ехэтэй, үнэн сэхэ ажалаар омогорходог юм. Тиимэ хүндэтэй, ашата буурал толгойтониие дурдабал: Дмитрий Иванович Хокряков, Иван Никитович Любич, Григорий Федорович Кукулин, Николай Григорьевич Кузьмин гэгшэд болоно.

Һаяшаг заводой хүдэлмэришэдэй хамтын суглаан боложо, тус заводто хорин табан жэлэй туршада таһалгаряагүй, нэрэтэй түрэтэйгөөр ажалаһанайнь түлөө эдэ ахамад хүдэлмэришэдтэ тус бүридэнь нэрын һылбэритэй гарай час бэлэг барижа, ажал хүдэлмэридэнь амжалта хүсэн, үтэ наһатай, удаан жаргалтай, энхэ мэндэ ажаһуухыень юрөөһэн байна.

Мүн эдэ ахамад хүдэлмэришэдтэ Улаан-Үдэ хотын Партизанска гудамжада шэнээр баригдаһан олон дабхар байшанда уужам һаруул аад, ажаһуудалай бүрин хангалтатай байранууд үгтэбэ.

Коллективэйнгээ иимэ ехэ анхарал хүндэдэ хүртэһэн ахамад хүдэлмэришэд баггүй ехэ баяртай, омогтойнууд.

— Манай совет түрэндэ, хүдэлмэришэн, таряашанай засаг түрэеэ барижа байһан орондо ажалша хүн иимэ ехэ хүндэтэй ха юм. Үни удаан жэл соо үнэн сэхэ ажалаараа иимэ ямбатай, олоной анхаралда хүртэжэ байһандаа зүрхэеэ доһолгон баясажа байнабди. Партиин XXIII съездын хараалһан агууехэ зорилгонуудые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө хүсэ шадалаа улам эршэдүүлэн ажаллахабди, — гэжэ Дмитрий Иванович Хокряков мэдүүлбэ.

Н. ХАЗАГАЕВ.

Улаан-Үдын Горзеленстройн хүдэлмэрилэгшэд байгша онло нэгэ миллионһоо үлүү элдэб үнгын сэсэгүүдые теплицэ болон парнигуудһаа гаргажа, городой үйлсэнүүдээр, сквернүүд, паркнууд соогуур һуулгажа захалба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: горзеленстройн үнинэй хүдэлмэришэн Зоя Чуксаева теплицэ сооһоо сэсэг гаргажа байна.

С. ВАЛДУЕВАЙ фото.

Кабанскын аймагай Шергинскэ совхозой нэгэдэхи гахайн фермын түрүү гахайшад (баруун гарһаа) Александра Федоровна Гурулева, Ксенья Константиновна Жилина гэгшэд жэл бүри ажалай ехэ амжалта түйладаг. Энэ жэлэй нэгэдэхи кварталда 260 поршоонхо үхэл гарзагүйгөөр, тобир тарганаар түлжүүлжэ гүрэндөө тушаагаа. Мүнөө тэдэнэр 50 эхэ гахай, 200-гаад поршоонхо харууһалжа байна.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

СОЁЛШОДОЙ СЕМИНАР

Июниин 14-дэ түб хотодомнай, Культурын министерствэдэ хүдөөгэй соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй зургаан үдэрэй семинар эхилбэ. Эндэ республикымнай бүхы аймагуудай культурын таһагуудай хүтэлбэрилэгшэд сугларжа, Коммунис партиин XXIII съездын заажа үгэһэн хараа бодолнуудаар хөөрэлдөө хэхэһээ гадна, хүдөөгэй соёлой ордонуудай, клубуудай болоод библиотекэнүүдэй мүнөөдэрэй ажал хүдэлмэри, тэдэнэй ерэхэ жэлнүүдэй түсэб тухай ехэ хэлсээн эхилэнхэй.

Энэ семинар дээрэ хори гаран асуудалнууд табигдаха.

ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ

Андрей ШЕВЧЕНКО,

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй профтех-һуралсалай талаар Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын орлогшо

Мүнөө жэлдэ совет ниитэ һуралсалай һургуули зургаа миллион хахад хүнүүдые һурган гаргахань. Һуралсалай аттестат арбадахи, арбан нэгэдэхи классуудые дүүргэгшэд нэгэ доро абаха байна. Эдэ хүбүүд, басагадай зариманиинь дээдэ һургуулинуудта орохогүй байһаниинь элитэ. Олохон хүниинь үйлэдбэри дээрэ хүдэлжэ захалха, техническэ болон профессионально-техническэ училищинуудта хүдэлмэришэнэй мэргэжэл шудалха байна. АПН-эй корреспондентын гүйлтаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй профтехһуралсалай Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Андрей Иванович Шевченко шэнэ табан жэлдэ мэргэжэлтэ хүдэлмэришэдэй кадрнуудые бэлдэхэ тухай хөөрэжэ үгэбэ.

Советскэ Союз дотор хүдэлмэригүйдэлгэ гэжэ үгы байһаниинь мэдээжэ. Жэл бүри хэдэн мянган предприятинууд ашаглалгада ороно, хуушан завод, фабриканууд шэнэдхэн байгуулагдана, гэр байранууд үргэн далайсатайгаар баригдана. Шэнэ табан жэл соо СССР дотор промышленна үйлэдбэри тухайлхада нэгэ хахад дахин ехэ болохо. Ороной экономикын эршэмтэйгээр, түсэбэй ёһоор хүгжэдэг дээрэһээнь хэхэ хүдэлмэри олдохол байна бшуу.

Арадай ажахыда хэрэгтэй хүдэлмэришэдые түсэбэй ёһоор бэлдэхэ гээшэ манайда гүрэнэй шухала хэрэг гэжэ тоологдодог. Владимир Ильич Ленинэй гараа табиһан Советскэ правительствын түрүүшын декредүүдэй дунда профессионально-техническэ эрдэм дэлгэрүүлхэ тухай декрет бии юм. Техническэ эрдэмтэй хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлхэ тухай Ленинэй бодол хадаа үнгэрэгшэ жэлэй намар өөрынгөө хорин табан жэлэй ойе тэмдэглэһэн совет профтехһуралсалай бүхы ажал ябуулгын үндэһэ һууринь болоно. Ороной профтехучилищинууд хорин табан жэл соо 16 миллион шахуу ажалшадые бэлдээ. Һургуули дүүргэһэн хүбүүд, басагад ажабайдал дотор өөрынгөө һуури эзэлһэй гэжэ гүрэмнай оролдоно. Һуралсалай энэ жэлэй дүүрэхэһөө бүри урид КПСС-эй ЦК болон СССР-эй Министрнүүдэй Совет тогтоол гаргаа. Һуралсалые үргэдхэхэ, энэ жэлдэ һургуули дүүргэгшэдые хүдэлмэридэ оруулха арга боломжо байгуулха гэжэ тогтоол соонь хараалагдана.

Хүдэлмэришэдэй кадрнууд өөһэ предприятинууд дээрэ бригадно-индивидуальна аргаар бэлдэгдэхэ байна. Тэрээнһээ гадна заводууд болон фабриканууд дээрэ зургаан һараһаа жэл хүрэтэр болзортой курсанууд байгуулагдана.

Элдэб олон мэргэжэлэй хүдэлмэришэдые бэлдэдэг профтехучилищинуудта залуушуул һайн бэлэдхэлтэй болоно.

Мүнөө орон дотор дүрбэ мянга гаран тиимэ һургуулинууд бии. Шэнэ табан жэлдэ профтехучилищинууд олон болохо.

Профессионально-техническэ һуралсал совет залуушуулай дунда ехэ суутай. Энээн тухай нимэ мэдээн гэршэлэн харуулна: 1950 ондо фабрика-заводой мянга табан зуун училищинууд болон һургуулинуудта 600 мянга зааха үлүүтэй, тиихэдэ 1958—1959 онуудта 800 мянга гаран подростогууд һуралсаһан байгаа һаа, һуралсалай үнгэрэгшэ жэлдэ 1.600 мянган хүбүүд, басагад профессионально-техническэ эрдэмдэ һуралсаа. 1965 ондо профтехучилищинууд промышленностьда, транспорт, холбоон, хүдөө ажахыда, тэрэшэлэн арад зониие хангадаг предприятинуудта зорюулан миллион үлүүтэй мэргэжэлтэ хүдэлмэришэдые бэлдээ.

Һуралсалай ерэхэ жэлдэ ямар шэнэ юумэ болохоб?

Нэн түрүүндэ, һурагшад миилээл олоор абтаха. Миллион хоёр зуун мянга гаран залуушуул училищинуудта орожо. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 132 мянга шахуу олон хүнүүд үдэрэй һуралсалда абтаха.

Һурагшадые абалгын журамдашье зарим тэды хубилалтанууд оруулагдаа. Һүүлэй үе болотор профтехучилищинуудта найман жэлэй һургуули дүүргэгшэд гол түлөб абтадаг һэн. Мүнөө дунда һургуулитай хүбүүд, басагад профтехучилищинуудта абтаха байна.

Шэнэ табан жэл соо түргэн техническэ дэбжэлтэ болохо. Тиимэһээ хүдэлмэришэдэй кадрнуудта ехэ эрилтэ табигдаха байна бшуу. Индустриида хүдэлмэриин гансал шэнэ хүсэн хэрэгтэй бэшэ, харин мүнөө үеын оньһожоруулагдамал үйлэдбэридэ хүдэлмэрилжэ шадаха, орёо оньһон техникэ болон техноло-

СОВЕТ РОССИН БУХЫ ОЛОНИИТЭДЭ ТҮҮХЫН БОЛОН КУЛЬТУРЫН ПАМЯТНИГУУДЫЕ ХАМГААЛХА БҮХЭРОССИН БҮЛГЭМЭЙ ЭМХИДХЭЛЭЙ СЪЕЗДЫН ХАНДАЛГА

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Олониитын шэнэ, шухала хүдэлөөндэ эхи табихын, Түүхын болон культурын памятнигуудые хамгаалха бүхэроссин бүлгэм байгуулагдаа гэжэ соносхохын тулада Россин Федерациин бүхы нютагуудһаа бидэнэр Москвада суглараабди.

Памятнигууд — арадай алдар соло болоно. Памятнигууд арадай хүсэл эрмэлзэлгын, тэрэнэй заншалнуудай һүлдэ тэмдэг болоно, манай алдар сууда гараһан эсэгэ оронойхидой нэрэнүүдые мүнхэлнэ. Памятнигууд газар нютагыемнай гоёон шэмэглэнэ, түрэл хизаартаа манай дурлалгые, манай түүхын баялигые, Россин Федерациин арадуудай һүр жабхаланта соёл культурые харуулна.

Манай Эсэгэ ороной түүхэдэ олон ушар болоо, Эсэгэ ороной болон дэлхэйн болбосоролой түүхэдэ Россин арадууд олон алдарта хуудаһануудые бэшээ. Зүгөөр дэлхэйе революционно ёһоор шэнэдхэн хубилгалгада манай ороной габьяатай байһые харуулһан алдарта хуудаһануудһаа үлүү ехээр толотомо дурасхаалнууд байхагүй.

Россидахи революционно хүдэлөөнэй түүхын памятнигуудай маанадта ямар ехэ үнэтэй байһыень совет засагай табин жэлэй ойн, В. И. Ленинэй түрэһөөр зуун жэлэй ойн урда тээхи эдэ үдэрнүүдтэ бидэнэр тусгаар ехэ хүсэтэйгөөр мэдэрнэбди.,

«Хамаг юумын Ленинтэй холбоотой» дурасхаалта газарнуудта арад ходоодоо дурладаг байхал. 1917 оной октябриин үдэрнүүдтэ Петроградта Үбэлэй ордониие доботолһон, граждан дайнай фронтнууд дээрэ совет засагые хамгаалһан баатарнууд тухай дурасхаалые арад баясхалангай мэдэрэлтэйгээр ходоодоо һанажа ябахал. Эсэгэ оронoo хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ фашизмтай һүртэ байлдаануудые хэхэдээ илажа гараһан совет ороной габьяае дэлхэйн арадууд мартахагүй. Коммунизм байгуулагшадай амгалан ажабайдалые харуулһан манай мүнөөнэйшье памятнигууд түүхэдэ орохо.

Арадай патриотическа, революционно, ажалай, дайшалхы габьяануудые памятнигууд харуулдаг. Арадай уран шадабарита оюун ухаан памятнигуудта бэелүүлэгдэдэг. Тэдэнэр агууехэ заншалнуудай эстафетэдэ хабаадажа, тэдэниие аха үетэнһөө залуу үетэндэ дамжуулдаг. Памятнигууд угаа ехэ хүмүүжүүлхы хүсэтэй.

Урдын соёл культурын туйлалтануудые үе залгамжалуулха, тэрэ тоодо түүхын болон культурын памятнигуудые аршалан хамгаалха гээшэ ехэ удха шанартай гэжэ Коммунис парти, Советскэ правительство тоолодог. Памятнигуудые хамгаалгые эмхидхэхэ тухай Совет засагай тогтоһоной һүүлээрхи түрүүшын жэлнүүдэй бэрхэтэй хэсүү эрхэ байдалда Ленинэй үгэһэн заабаринууд Россин түүхэтэ болон уран һайханай агууехэ үнэтэ баялигуудые аршалан хамгаалха, тэдэниие революциин аша туһада хэрэглэхэ ябаладда туһалаа һэн.

Манай газар дээрэхи 2 мянга гаран байшангууд болон барилганууд — архитектурын, түүхын памятнигуудые Эсэгэ оронoo хамгаалгын дайнай үедэ фашис зэрлигүүд һандаргаһан байна. Һандаргагдаһан юумэнүүдые һэргээхын тулада совет арад угаа ехэ хүсэлэл оролдолго гаргаа. Москвагай, Москва шадарай, Ленинградай, Новгородой, Псковой, Смоленскын болон бусад городуудай эртэ урдын, тон үнэтэ памятнигуудай совет газар нютагые дахяад шэмэглэжэ байһанда, Эхэ ороной культурна фондо дахяад ороһондо маанадай туд бүхэнэймнай сээжэ зүрхэн баясана.

Агууехэ коммунис байгуулалтые эрхилжэ байһан совет гүрэн мүнгэ зөөри бэлдэрэн оложо. Владимир, Ростов, Ярославск, Астрахань, Рязань, Казань, Горький, Суздаль болон Дербентдэхи элитэ ехэ ансамбленүүд болон эртэ урдын шухаг памятнигуудые шэнэлхэн һэргээхэ угаа ехэ хүдэлмэри һүүлэй жэлнүүдтэ хэһэн байна. Түүхын революционно памятнигуудые, сэрэгэй алдар солын памятнигуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар горитой хүдэлмэри хэгдээ.

Бүтэдэ арадай энэ һайн һайхан хэрэгтэ хүсэ шадалаа, оюун бэлигээ, абьяас хэшээлээ зорюулһан хүнүүдтэ — эрдэмтэд болон соёл культурын ажал ябуулагшадта, мэргэжэлтэд-һэргээгшэд болон хүдэлмэришэдтэ, хизаар оронoo шэнжэлдэг эдэбхитэд, памятнигуудые хамгаалха гүрэнэй органуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ бидэнэр гүнзэгы ехэ баясхалан хүргэнэбди.

Маанад олон юумэ хэхэ ушартай болонобди, үшөө анхарал оролдолгоор хүреэлэгдээгүй түүхын болон культурын памятнигууд орон доторнай үсөөн бэшэ. Томо городуудһаа холо, хүдөө нютагуудта байдаг памятнигууд маанадай һанаа илангаа ехээр зобооно. Харууһалагдадаггүй памятнигуудай, манай Эсэгэ ороной эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө ами наһаа зорюулһан баатарнуудай хүүрэй хадагалагдаһан аха дүүгэй могилануудай хажуугаар һанаа амарханаар бидэнэр гаража шадахагүй байнабди. Эхэ оронoo хамгаалагшад тухай дурасхаалые мүнхэлхэ гээшэ үнгэрһэн болон ерээдүйн үетэнэй үмэнэхи нангин уялгамнай болоно.

Манай Эхэ ороной түүхын болон культурын бүхы памятнигуудые жэшээтэ һайн болгохо талаар үшөө угаа ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ зэргэтэй болоно.

Түүхын болон культурын памятнигуудые аршалан хамгаалха, шэнжэлхэ, тайлбарилха хэрэгтэ олониитэ арад зониие үргэнөөр хабаадуулха зорилгоор Түүхын болон культурын памятнигуудые хамгаалха бүхэроссин бүлгэм байгуулха тухай шиидхэбэри КПСС-эй ЦК, РСФСР-эй Министрнүүдэй совет гаргаһан байна.

Бидэнэр, Түүхын болон культурын памятнигуудые хамгаалха бүхэроссин бүлгэмэй эмхидхэлэй съездын делегадууд, халуун үряатайгаар:

— Таанадта, эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэдтэ, эрэгтэй, эмэгтэй колхознигуудта, совет интеллигенцидэ;

— Таанадта, культурын, арадай гэгээрэлэй ажал ябуулагшадта, эрдэмтэд, уран зохёолшод, композиторнууд болон артистнуудта;

— Таанадта, архитекторнууд, городуудые бодхоон баригшад, уран зураашад болон скульпторнуудта;

— Таанадта, клубуудай, Культурын байшангуудай, библиотекэнүүдэй, музейнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ;

— Шамда, манай алдарта совет залуушуул, таанадта комсомолшууд, пионернүүд болон һонюуша багашуулда;

— Таанадта; совет зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэдтэ;

— Таанадта, дайнай болон ажалай ветерануудта;

— Таанадта, түүхэшэд, археологууд, болон хизаар оронoo шэнжэлдэг эдэбхитэдтэ ханданабди.

Памятнигуудые аршалан хамгаалха, болбосон түхэлтэй болгохо шухала хэрэгтэ хабаадалсахыетнай, манай партиин, манай арадай революционно, дайшалхы болон ажалай алдарта заншалнуудаар совет хүнүүдые, илангаяа залуушуулые хүмүүжүүлхэдэе, памятнигуудые хэрэглэхыетнай таанадые бидэнэр уряалнабди!

Манай Эсэгэ ороной түүхэдэхи агууехэ ямаршье ушар мартагдаха ёһогүй! Бүгэдэ арадай баялиг болгошо манай памятнигуудые аршалан хамгаалха, үнгэрһэн зуун жэлнүүдэй һүлдэ тэмдэгүүдые аршалха, арадай мүнхэ түүхые бүри алдаршуулха тээшэ манай уялга болоно.

Манай Эхэ оронии алдаршуулагшадай хүндэлэлдэ зорюулагдаһан памятнигууд тээшэ ошоһон арадай зүргэ харгы хэзээдэшье үбһэ ногоондо бү хушагдаг лэ!

Хүндэтэ нүхэдүүд! Манай бүлгэмэй гэшүүд болоГты, ажал ябуулгадань эдэбхитэйгээр хабаадагты, коммунис культура байгуулха талаар Советскэ Союзай Коммунис партиин табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ туһалагты!

Түүхын болон культурын памятнигуудые хамгаалха бүхэроссин бүлгэмэй эмхидхэлэй съезд.

Москва, 1966 оной июниин 9.

УЛААН-ҮДЫН ТЕЛЕСТУДИДЭ — ТАБАН ЖЭЛ

Телевизионно дамжуулга манай эрдэм мэдэрэлдэ ямар нүлөө үзүүлнэб гэһэн асуудалтайгаар Улаан-Үдын телевидениин студи хүнүүдтэ хандаа һэн. Иимэ асуудал табихадаа телевидениин дамжуулга харагшадай һанамжые тодорхойлхо хүсэлэнтэй байгаабди. Үнэндөө хүнүүд ямар һанал бодолтой байна хаб. Манай дамжуулга харадаг хүнүүд олон ондоо һанамжа болоомжонуудтай байдаг. Тиимэ байхадань телевизионно дамжуулгын программа ямараар зохёогоо һаа һайн бэ?

Иимэ асуудалнуудые табихадаа манай студи харагшадай эрилтэ хүсэлөөр хангаха зорилго табиһаниинь ойлгосотой. Телевидениин хүсэ, нүлөөн тухай ямаршье арсалдаан үгы ааб даа. Телевидени халаа гайхамшаг түргэнөөр хүгжэжэ байна.

Манай орондо, манай республикада телевидениин хүгжэһэн зарим баримтануудые дурдалтай байна. Петербургын технологическа институдай профессор Б. Л. Розинг гэгшэ 1911 ондо түрүүшын телевизионно дамжуулга хэһэн түүхэтэй.

Манай ороной ба дэлхэйн радиоэлектротехникын хүгжэхые анхаралтайгаар адаглажа байхадаа, телевидени саашадаа ехээр хүгжэхэ аргатай гэжэ В.И. Ленин хэлэдэг байгаа. Гушаад оной эсэс багаар телевизионно яһала һайн дамжуулга хэгдэжэ эхилһэн. Гэбэшье дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ телевидени бүри түргэнөөр хүгжаһэн юм.

Манай орондо 120 телевизионно станци баригданхай. Хэдэн олон миллион телевизорнүүдые хүн зон худалдажа абаһан, 100 миллион шахуу хүн иимэ дамжуулга хаража байдаг болонхой. Москвада Останкинода дэлхэй дээрэ эгээл томо телевизионно центр баригдажа байна. Тэрэнэй вышкэ (аранга) дэлхэй дээрэ эгээн үндэр — 325 метр байха юм. Манай ороной Европодохи нютагуудай бүхы студинууд Москватай радиорелейнэ линиээр холбогдонхой. Хэмэл олоор дамжуулагдаж манай Эхэ ороной ниислэл Владивостогой студитай холбогдобо. Совет засагай 50 жэлэй ой болотор үшөө олон студинууд, тэрэ тоодо Улаан-Үдын студи Москватай холбогдохо юм.

Улаан-Үдын телевидени энэ жэлэй июнь һарада табан жэлэйнгээ ой тэмдэглэхэнь. Энэ ехэшье болзор бэшэ гээшэ ааб даа. Тиигэбэшье энээхэн хугасаа соо телевидени олон харагшадтай болонхой. 1963 ондо Буряад орондо оройдоол 5000 телевизор тоологдодог һэн. Мүнөө тэрэнэй тоо 40 мянга гаран болоо. Хоёр жэлэй саада тээ Шэнэ Бэеэн нютагта оройдоо 15 телевизор байһан һаа, мүнөө 200 болоо. Улаан-Үдын студиин дамжуулгые городой ажалшадһаа гадна, мүн Улаан-Үдын хүдөөгэй, Загарайн, Сэлэнгын, Кабанскын, Прибайкалиин аймагуудай, Гусиноозерск городой ажалшад харадаг болонхой. Республика дотор — Фофаново тосхондо, Гусиноозерскдо, Турунтаевада ретранслятор тодхогдонхой.

200 мянга шахуу хүн телевизионно дамжуулга харана. Телевидени халаа хүнүүдые үзэл сурталай, эстетикын талаар хүмүүжүүлхэ эгээл хүсэтэ зэбсэг болонхой. Иимэ дамжуулганууд хүнүүдтэ ехэ нүлөөтэй байдагынь ойлгосотой. Тиимэ болоһонһоонь хойшо энэ хүсэтэ зэбсэгые коммунизм байгуулгын аша туһада хэрэглэхэ гээшэ тон шухала зорилго мүн.

Эгээл иимэһээ манай орон дотор телевидениие саашадань хүгжөөхэ асуудалда партиин XXIII съезд ехэ анхарал табиһан байна. Пропагандистнууд болон агитаторнуудтай, газетэнүүд болон радиогой журналистнуудтай, кино болон театрнуудай ажал ябуулагшадтай хамта телевидениин хүдэлмэрилэгшэд XXIII съезд дээрэ партиин алтан жаса гэжэ нэрлэгдэһэн байна. Энэ тон үндэр сэгнэлтэ гээшэ. Энээнтэй хамта тон харюусалгатай зорилго бидэнэй урда табигдана. Бидэнэр дамжуулгануудайнгаа удха һайжаруулхын тулада ехэ оролдолго гаргаха болонобди. Хүнүүдэй эрилтэнүүдэй ондо ондоо байдагынь ойлгосотой. Зүгөөр дамжуулгануудай һонигүй байһан дээрэһээ телевизорнүүдээ болюулдаг ушар бии болохо болоо һаа муу.

Мүнөө манай дамжуулгануудай гол удха партиин XXIII съездын шиидхэбэринүүдээр тодорхойлогдоно. Энэ түүхэтэ съездын шиидхэбэринүүдые олониитэдэ үргэнөөр ойлгуулха гээшэ манай гол зорилго мүн. Энэ зорилгоор съездын делегадууд манай телевиденеэр үгэ хэлэһэн байна. Экономикын темээр хөөрэлдөөн хэгдэнэ. Гадна съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ олониитые зоригжуулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ шэнэ арга болоомжонуудые бэлдэхэ, түрүү дүй дуршалай туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ — иимэ асуудалнууд манай дамжуулгын гол анхаралда байдаг. Коммунизмын түлөө тэмсэлэй гол һудаһан — экономико болоно. Тиимэһээ экономическа хубилалгануудые харуулха, нийтын үйлэдбэриие ашагтай һайн болгохын түлөө тэмсэхэ, манай кадрнуудые, бүхы ажалшадые экономическа һуралсалда хабаадуулха гэхэ мэтын асуудалнууд манай хүдэлмэриин гол удхань болохо байна.

Энэ талаар манай студи зарим тэды хүдэлмэри ябуулжа эхилээ. Эндэ нэгэ иимэ жэшээ харуулая. Съездын урда тээхи үдэрнүүдтэ манай студи Улаан-Үдын эрдэм, техникэ пропагандалдаг байшантай хамта үйлэдбэриин ухаалан зохёогшодой телевизионно конкурс үнгэргэһэн байна. Энээндэ 700 шахуу хүн хабаадаа. Элээнһээ 470 дурадхал ороо, олонхинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэнхэй. Съездын урда тээ абаһан социалис уялгануудай амжалтатайгаар бэелүүлэгдэһэндэ энэ конкурсын ашаг габьяа яһала бии.

УРАН ХУРСААР, УДХА ТҮГЭЛДЭРӨӨР...

«Хүдэлмэришэнэй трибуна», «Манай шэлэһэн зам», «Табан жэлэй шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэнэбди» гэхэ мэтын дамжуулганууд түһатайшье, һониншье байдаг байна. Эдэ бүгэдэ халаа КПСС-эй XXIII съездын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхэ талаар ябуулжа эхилһэн хүдэлмэриин эхин болоно. Һаядаа Буряад ороной табан жэл тухай, хүдэлмэрөө шэнэ гуримаар түсэблэдэг болоһон предприятинууд тухай, ухаалан зохёогшод тухай, хүдөө ажахые хүгжөөхэ тухай асуудалнуудаар дамжуулгануудые хэхэ гэжэ манай студи түсэблэнэ.

Манай харагшадые гансахан ажал үйлэдбэриин асуудал һонирхуулдаг гэхэ болоо һаа, буруу. Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ асуудал манай дамжуулгада ехэ һуури эзэлхэ байна. Энэ зорилгоор марксистско-ленинскэ теори тухай, үхибүүдые хүмүүжүүлхэ тухай, ажалдаа коммунис ёһоор хандаха, ажалай журам һайжаруулха тухай болон бусад асуудалнуудаар дамжуулганууд хэгдэнэ.

Гадна, манай студи литература, хүгжэм, искусство, театр, кино гэхэ мэтэнүүдтэ һаналаа ехээр табидаг. Ажалшадые эстетикын талаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ телевидени ехэ үүргэ дүүргэдэг. Манай дамжуулганууд бүлэ бүхэндэ, гэр бүхэндэ орожо, олон зуун ажалшадые искусстватай танилсуулдаг байна. Энэ зорилгоор манай студи «Хүгжэм», «Зохёолшын трибуна», «Манай үе сагай хүн», «Буряад ороной искусствын мастернууд», «Актернууд ба рольнууд» гэһэн сүлжүүлбэри дамжуулдаг болонхой.

«Улаан-Үдэ ба улаан-үдынхид» гэһэн дамжуулга тухай тусгаар тогтожо хэлэлтэй. Энэ гаршаг халаа городой 300 жэлэй ойдо зорюулагданхай. Хэдэн һара соо иимэ гаршагтайгаар дамжуулга хэгдэжэ байна. Недели бүхэндэ телевизионно һонинуудай тусхай дамжуулга хэгдэдэг. Түрэл городоймнай түүхэ, промышленность, транспортын хүгжэлтэ, городые болбосон түхэлтэй болгожо байһан хүдэлмэри, барилгын ябаса эдэ дамжуулганууднта харуулагдана.

Телевизор харагшад манай хүдэлмэридэ ехэ туһа хүргэдэг. Шэнэ темэ заажа үгэдэг, манай дутагдалнуудые шүүмжэлдэг. Заримдаа харагшадай захилаар дамжуулга хэгдэдэг. Гадна манай телевидениин хүдэлмэрилэгшэд харагшадтай уулзадаг гуримтай. Городой олон предприятинуудта, Онохойдо, Кабанскда, Ивалгада болон бусад нютагуудта иимэ уулзалганууд болоо. Мүн ажалшадһаа ороһон бэшэгүүд манда ехэ туһатай байдаг. Хэрбээ 1963 ондо студи 3000 хүрэхэгүй бэшэг абаһан байгаа һаа, 1965 ондо 8000 шахуу бэшэг абаа. СССР-эй Наукануудай академиин Сибирьтэхи отделениин Буряадтахи филиалай эрдэмтэд-социологуудтай хамта телевизор харагшадай һанамжа болоомжо шэнжэлжэ байнабди.

Дамжуулгануудтаа кинотехникэ үргэнөөр хэрэглэдэг болообди. Телевизионно һонинуудай дамжуулга бүхэндэ кино хэрэглэгдэдэг болоо. Һүүлэй жэлнүүдтэ манай студи олон телевизионно фильмнүүдые гаргаһан байна.

Эдэ бүгэдэнэй хажуугаар манай хүдэлмэридэ дутагдалнууд үшөөл бии гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Зарим дамжуулгануудынай удхынгаа, техникынгээшье талаар хүнэй эрилтэ хангажа шаданагүй.

Эдэ бүгэдые усадхажа, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ манай хүдэлмэрилэгшэд бэлиг шадабаряа зорюулха байна. Шэнэ табан жэлэй түсэбые бэелүүлхын тулада бүгэдэ арадай мүрысөө дэлгэрүүлхэ хэрэгтэнь партийна организацинуудта туһалха гээшэ манай арюун уялга болоно. Совет хүнэй улам үргэжэ байгаа эрилтые бүрин хүсэлөөр хангахын тулада шадабари мэргэжэлээ зорюулхамнай лаблай.

Е. СТЕПАНОВ,
БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи радио-дамжуулгын, телевидениин комитедэй түрүүлэгшын орлогшо.

ДЭЭДЭ ЗУРАГ: управлениин пульт гээшэмнай телестудиин зүрхэн юм. Эндэһээл дамжуулгын шанар дулдыдадаг.
ДООДО ЗУРАГ: режиссерой ассистент И. Ярневская телевизионно нүүдэл станци соо.
Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ЗУРГААН ЗУУН МЭРГЭЖЭЛ

гиие ойлгожо, тэрэниие һайжаруулжа шадаха мэргэжэлтэ хүдэлмэришэд хэрэгтэй болоно ха юм. Дунда һургуули дүүргэгшэд ниитэ политехническэ һайн бэлэдхэлтэй байһан хадаа профтехучилищинуудта һурахадаа богонихон болзор соо үйлэдбэриин орёо мэргэжэлые шудална.

Дунда һургуули дүүргэгшэдтэ профтехучилищинууд дотор тусгаар бүлэгүүд байгуулагдана.

Тэрэнһээ гадна, томо промышленна предприятинуудай дэргэдэ, совхозуудай, барилгын болон бусад организацинуудай дэргэдэ 250-һаа үсөөн бэшэ техническэ училищинууд нээгдэхэ. Дунда һургуулитай 100 мянга тухай хүбүүд, басагад тэдэ училищинуудта орохо. Шэнээр нээгдэхэ училищинуудые шухала түхеэрэлгээр хангаха гэжэ правительство союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ даалгаа. Предприятинууд тэдэндэ шэнэ машинануудые үгэхэ. Тиигэжэ ерээдүйн хүдэлмэришэд үйлэдбэриин мэргэжэлдэ һургагдаха байна.

Заводууд, фабриканууд дээрэ тусгаар цехүүд, участогууд илгагдажа, тэдэнь техническэ училищинуудай һурагшадта классууд шэнги юумэ болохо.

Гүрэмнай һурагшадые һургаха, тэдхэхэ хэрэгтэ нилээд зөөри гаргашална. Тэдэнэр эдеэ хоолоор, хубсаһа хунараар, тиихэдэ городһоо ондоо тээ байгшадынь түлөөһэгүй байраар хангагдана. Һуража байхадаа бүтээһэн продукциинь түлөө тэдэнэртэ мүнгэн түлэгдэнэ. Техническэ училищинуудай һурагшад гүрэнэй стипенди абаха. Эдэ һургуулинуудые дүүргэгшэдтэ вузуудта ороходонь хүнгэлэлтэ олгогдохо.

Профессионально-техническэ училищинуудта олон тоото мэргэжэлтэд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр һургуули дүүргэгшэдһээ алишье талаараа эрдэмтэй, культурна мэргэжэлтэдые бэлдэхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Тиимэ хүдэлмэришэдые бэлдэхэ гэһэн ёһо гурим манай бүхы һуралсалай газарнуудта тогтоогдонхой. «Эстетическэ хүмүүжүүлгэ» гэһэн тусхай курс хэлэн жэлэй урда тээ һуралсалай түсэбтэ оруулагдаһан байха. Хүбүүд, басагад литература, искусство шудална, совет болон хилын саада тээхи уран зохёолшодой, уран зураашадай, композиторнуудай зохёолнуудтай танилсана. Залуушуул уран һайханай самодеятельностиин коллективүүдтэ, техническэ творчествын кружогуудта хабаадалсана. Совет профтехучилищинуудай һургаһан хүнүүдэй эрхим һайн хүдэлмэринүүд уласхоорондын выставкэнүүд дээрэ нэгэдэхи шангуудта, дипломуудта хүртэһэн байха юм.

Профессионально-техническэ һуралсалай талаар совет дүй дуршалые хилын саана, илангаяа бэеэ даанхай хүгжэлтын зам дээрэ гараһан оронууд дотор ехээр һонирхоно. Жэшээлхэдэ, мэргэжэлтэ хүдэлмэришэдэй кадрнуудые бэлэдхэлэй гуримые шудалан үзэхэ талаар уласхоорондын семинарнууд энээн тухай гэршэлэн харуулна. Иимэ семинарнууд Ажалай уласхоорондын бюрогой үүсхэлээр СССР дотор нэгэтэ бэшэ үнгэргэгдэһэн байха.

Хилын саанахи хэдэ хэдэн оронуудай гуйлтаар Советскэ Союз мэргэжэлтэ хүдэлмэришэдые бэлдэхэдэнь тэдэндэ туһаламжа хүргэнэ. Правительстванууд хоорондо баталагдаһан хэлсээнүүдэй үндэһөөр тэдэ оронуудта совет багшанар, үйлэдбэриин һуралсалай мастернууд эльгээгдэнэ. Тэдэнэр гансал ерээдүйн хүдэлмэришэдые һургадаг бэшэ, мүн тэндэхи нютагайнь багшанарай кадрнуудые бэлдэдэг байха юм. Советскэ Союзай туһаламжаар Азиин, Африкын болон Латиин Америкын оронуудта һуралсалай хэдэн арбаад центрнүүд байгуулагданхай. Тэндэнь мүнөө 14 мянган хүн һуралсана.

— Шэнэ табан жэл үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые саашадань хүгжөөхэ, арадай ажахые техническэ талаарнь шэнэдхэн зэбсэгжүүлхэ, үлэмжэ һайн продукци үйлэдбэрилхэ гэжэ хараална, — гэжэ Андрей Шевченко түгэсхэлдөө хэлээ. — Ороной экономическа хүгжэлтые энэ эрдэм ухаанай үндэһөөр зохёогдоһон хараа түсэбые бэелүүлгэдэ совет хүдэлмэришэн ангиин шэнэ нэмэлтэ — хэдэн зуун мянган хүбүүд, басагадшье хабаадалсаха байна. Тэдэнэрэй шэлэн абаха юумэн олон. Тэдэнэр профессионально-техническэ һургуулинуудай һургадаг зургаан зуун мэргэжэлэй ямарыеншье шудалжа шадаха байна.

(АПН).

ЭХЭНЭР ЖОЛООДОГШО

Цэрэнханда Батуева уһан замай транспортдо олон жэлдэ хүдэлөө. Тиихэдээ баржын матросой уялга дүүргэжэ байнхай. Уларилай ямаршье сагта, үдэр, һүни илгаагүй ябажа, Сүхэ, Хёлго голнуудай гүйхэн уһа тамаруулан, арадай ажахын ашаа зөөнэ.

Нэгэ баржын орондо хоёрые жолоодохо гэһэн шэнэ хэмжээ ябуулгын нэбтэрүүлэгдэжэ эхилхэдэ, Цэрэнханда тэрэ үүсхэлые хамагай түрүүндэ халан абаа. Мүнөө нүхэр Батуева өөрынгөө нүхэр Бористай хамта таряа, шулуу нүүрһэ зөөнэ. «Александр Матросов» теплоходой шэрэдэг хоёр баржаар май һарада хэдэн зуун тонно таряа Мөөрөөшэ, Харлан, Хяагтын-Адаг, Пашино гэжэ холын пунктнуудһаа зөөһэн байна. Улаан-Үдэһээ Бэшүүрэй саахарай, Сүхын арһанай заводууд хүрэтэр шулуу нүүрһэ зөөгөө.

Эрхимээр ажаллаһанайнгаа ашаар түсэбөө ходоодоо үлүүлэн дүүргэнэ. Тиигэжэ жэл соо хоёр мянган түхэригэй арьбалалта хэһэн байха юм.

Дааһан суднаяа наринаар абажа ябадаг дээрэһээнь табан жэлэй туршада заһабарида оруулагдаагүй. Коммунис ажалай ударник нүхэр Батуева долоон жэлэйнгээ даабари амжалтатайгаар дүүргэһэн байна.

Зураг дээрэ: Цэрэнханда Батуева ажалайнгаа вахтада.

Д. БАЛДАНОВ,
фотонь авторай.

Улаан-Үдын индустриально-педагогическа техникумдэ уран һайханай бүлгэм хүдэлнэ. Эдэнэр һая һунгалтын үдэр ажалшадай урда концертнүүдые харуулаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: студентнэр Лида Дзюба Тамара Овчинникова хоёр хатар наадажа байна. Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Уншагшын һанамжа

„НАРАН ТЭЭШЭ“

Шэнэ ном... Эгээ анханайнь гү, али удаадахинь гү — хамаагүй. Али алинииньшье һаа авторта онсо өөрын баяр асардаг ха юм. Гэбэшье ном бүхэн удхынгаа, уран найруулгынгаа талаар илгаатай байдаг шуу. Энээхэн статья соо илгаанууд тухай хэлэгдэхэ зорилго табигдаагүй (урдань яһала хэлэгдэгшэ һэмнай), харин һаяхан Буряадай номой хэблэлһээ гараһан «Наран тээшэ» гэһэн жаахан ном бидэнийе һонирхуулна. Тус ном үхибүүдтэ зорюулагдаһан байна. Авторынь хэн бэ? Буряадай мэдээжэ поэтесса Цырен-Дулма Дондокова. Урдань автор уянгата шүлэгүүдэй, поэмэнүүдэй олохон номуудые гаргаһан, уншагшадай зүрхэ сэдьхэлые баярай охёор хүлгүүлһэн лэ байха. Энээндэнь ямаршье арсалта үгы аабза.

Һүүлэй үедэ Улаан-Үдэдэ (буряад хэлэн дээрэ), Москвада (ород хэлэн дээрэ) хэблэгдэн гараһан «Байгалай басаган» гэһэн горитойхон номыень уншаагүй хүн үсөөн. Мүнөө үеын буряад басаганай шэнжэ түхэлые, абари зангые, зориг эрмэлзэлые, сэдьхэлэйнь гунигые яһала үнэншэмөөр, уран гоёор найруулан харуулаа бэлэй. Тус бүтээлынь манай буряад поэзиин амжалта гээшэ. Поэтессын урагшатайгаар ажаллажа байһыень ёһотоор гэршэлнэ.

Ёһото зохёолшон элдэбын олон жанрнуудые ходоро гарадаггүй, харин бэлиг шадабаряа али зэргээрнь туршадаг шуу. Ушар тиимэһээ Ц-Д. Дондокова бишыхан уншагшадаа илгаагүй, харин тэдэнтэйгээ энэрхы дулаахан сэдьхэлтэй эжы мэтээр хөөрэлдэжэ шадахаһаа гадна, һонирхон, ухаандань хадуугдама, балшархан сэдьхэлдэнь дайралдама шүлэгүүдые мүнөө бэшээ.

Номой түрүүшын хуудаһа һэхэдэмнай:

«Ульянов Ленин багшамнай
Улаалзай мүшэ урдамнай
Бухэлэн хадхажа үреэгээл.
Бултанда жаргал үршөөгөөл
Толотойхон залитайхан
Торгон улаан дулэтэйхэн,
Оо, октябрядай мүшэхэн
Ошо сасаран бадарыш...» гэһэн уянгата мүрнүүд «Оо, октябрядай мүшэхэн» гэжэ шүлэг соонь ханхинан жэмбүүрдэнэ. Тус шүлэгтэй бишыхан уншагшад танилсахадаа. Ленин багшые улам дүтөөр мэдэхэ, иимэ гоё мүшэ заяажа бэлэглэһэндэнь баясаха, үнэр һайхан юрөөлыень сэдьхэлэйнгээ оёорто хадагалжа ябаха ушартай болоно.

Буряад арадайнгаа аман зохёолой гоё һайхан уянга нугалбаринуудые шадамараар хэрэглэн байжа бүтээгдэһэн шүлэгүүдые үхибүүдтээ олоор бүтээдэг һаамнай ехэ туһатай, аятайшье һэн. Тиихэдэ манай зарим поэдүүд һарха барха шүлэгүүдые «нюдэ сабшаха» зуура шурьюулжархёод, ном болгохо ябуулга хэхэ һанаатай байдаг. Тэрэнь ямаршье удхагүй, һонюуша уншагшадай дурые буляажа шададаггүй муутай. Эрхим һайн шүлэгүүд олооро хэблэгдэдэг, муушуулынь ханза сооххоноо ябталагдажа гү, али ёһотоор заһагдажа байдаг болоо һаа, хэн хэндэмнайшье туһатай һэн ха.

Ц-Д. Дондокова дүй дүршэл ехэтэй шүлэгшэшье һаа, үгэнүүдтэе нэгэл тиимэ халирхайшагаар хандана гэжэ һанагдана. Жэшээлбэл, «Үнгэтэ лентэ һубяад», «Анигад нюдөө эмнинэ», «һажаһан сэсэгүүд хабархан хүлшөөлгөөд», «Олуун даа, олон маадиихануудай» гэхэ мэтын орёо хүшэр, үхибүүдэй хэлэн дээрэ тиимэшье ульгамханаар эрьелдэхэгүй зүйл, дэншье унжагай үгэнүүд дайралдана. Үхибүүдэй арга боломжые ойлгод гээд, тааруу зохид үгэнүүдые хэрэглэхэдэ бүришье гоё бшуу. Бишыхан уншагшадтай нүхэсэдэг зохёолшоднай иимэрхүү дутагдалнуудаа хэнһээшье һайса мэдээ юм аабза.

Гэбэшье «Хөөрүүхэн горхон шуралзаал, хүүгэд бидэнэртэй урилдаал», «Угаагаа сэсэгүүд аягануудаа, уулын убэрөөр табисагаагаа» гэхэ мэтын уран гоёор, элдэбын олон зэргэсүүлгэнүүдые шадамарханаар хэрэглэгдэн байжа найруулагдаһан шүлэгүүд номой хуудаһан бүхэндэ дайралдана. Тиихэтэй хамта «Гайхалтай даа, гайхалтай!» гэһэн шүлэг удхынгаа талаар баларшаг гэжэ һанагдана. Хүгшэн эжыдээ өрхэлһэн эрхэ монсог хүбүүхэн гэрэй ажалһаа тэрьелнэ, залхуурна, гарни үбдэнэ гэжэ байгаад шалтагаална. Муунь юуб гэхэдэ, ямаршье түгэсхэлгүй һалашана. Ямаршье шалтагаанһаа иимэ эрхэ, залхуу үхибүүд бии болодог юм гэжэ бишыхан уншагшадтаа тайлбарилан ойлгуулхада, муу бэшэ бэлэй. Тиихэдэ «Гамаагай кукла», «Харгы», «Наран тээшэ», «Хүхэ дэгылы», «һэнгэргүй» алха» ба олон бусад шүлэгүүд яһала шангахаар бэшэгдэһэн, удхынгаа, уран найруулгынгаа талаар үхибүүдэй уншахада тааруу зохид, аятайшье гэжэ онсо тэмдэглэмөөр. Жэшээлхэдэ, бэеэ дээгүүр тоодог, хажуудахи нүхэрөө хэрэгсээхэшье дурагүй аашатай һэнгэргүйхэн алха урдамнай тобойно. Хамаг алханууд бултадаа иимэрхүү бэшэ юм аабза гэжэ үхибүүд ойлгобошье, энэмнай үнэн дээрээ алха бэшэ, «һэшхэлгүйхэн, һэнгэргүйхэн» аашатай үхибүүдые наадалһан удхатай гэжэ һэжэглэхэ ушартай болоно.

Тус номдо ороһон шүлэгүүд тухай дууһан хэлэхын огто аргагүй. Гэбэшье Ц-Д. Дондоковагай «Наран тээшэ» гэһэн ном бишыхан уншагшадта дурлуулха, номой магазинууд соо хэбтэжэ байхагүй аабза гэжэ найдагдана.

Һая гараһан номууд тухай һанамжануудаа хэлэһэн авторнууд шэмэглэл, гоёолтыень ходоро гаранагүй, һанамжануудаа дурадхадаг. Тиигэбэ яабашье номой хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэд энэ дурадхалыень хараадаа абадаггүй, гаража байһан олохон номуудһай мүнөөшье болотор ямаршье удхагүйгөөр, һүлэмхеэр шэмэглэгдэжэл байдаг. Поэтесса Ц-Д. Дондоковагай номые шэмэглэн гоёоһон уран зураашан Ф. И. Балдаев уялгадаа эрилтэгүйгөөр хандаһан, миин лэ урдань зураглажа байһан түхэлөөрөө шэмэглэһэн байна. Жэшээлхэдэ, номой нэгэдэхи хуудаһанда хуушан буряад малгайтай, тэрлигтэй жаахан үхибүүе харанабди. Энэмнай нихэдээ юун гээшэб? Мүнөөнэймнай үхибүүд иимэрхүү хубсаһа үмдэхэеэ юрэдөө болёо бэшэ аал?

Үхибүүдэймнай эрилтэ үдэрһөө үдэртэ ургажа байдаг. Энээниие мартаха хэрэггүй. Хэрбээ уран зураашан зохёолшо хоёрой холбоо барисаатай байгаа һаа, тус ном иимэ баларханаар шэмэглэгдэхэгүй һэн.

М. ОСОДОЕВ.

ҮГЛӨӨ МҮНӨӨГҮЙ

Гремячинск тосхон руу Байгал тээһээ хүйтэн амисхалай үлеэгдээшье һаа, загаһашадай һанаан зунайнгаа халуун хүдэлмэриин хаһа тээшэ хандуулагданхай. Котокель нуур дээрэ загаһа барилга дүүргэһэн загаһашад зунайнгаа олзоборидо бэлэдхэһээр үнихэнэй. Тэдэнэр Байгал дээгүүр ябаха флодоо бэлэдхэн, модошо, түмэршэ дархашуулай уялга дүүргэн ажаллана.

Энэдэхи загаһашад үбэлэй үедэ Котокель нуур дээрэ хүдэлхэдөө загаһа ехээр барижа бираагүй, түсэбөө холо дутуу дүүргээ. Энэнь загаһашадһаа болоогүй. Юуб гэхэдэ, тэрэ нуурһаа баригдадаг загаһан һүүлэй жэлнүүдтэ хоёрһоо үлүүтэй дахин хороогдоһон байна. Загаһашад олзо муутай байһандаа тунхаряагүй, Байгал дээрэ гарахадаа загаһа ехээр барихабди гэһэн найдабаритайгаар бэлэдхэнэ.

Гремячинскын загаһа барилгын участок дээрэ зунай олзоборилгодо бэлэдхэл дүүргэгдэхэ ойртоо. Үһа шэглэгдэжэ, дабирхайдагдажа, шаажан гүйлгэгдэһэн юумэндэл ялагар хүрин болоһон онгосонууд хушуугаараа уһа хаха зүһэн орохоор далай тээшэ харуулагданхай. Тэдэнэр һүүлшынгээ онгосо заһабарида оруулан хабагүйнүүд.

Тусхай даабаритай бэшэшье һаа, хөөрэлдөөнэйнгөө далимда загаһа баригшадай инженер И. В. Быковтэй хамта цехтэ орожо харабабди. Тэндэ хүдэлэгшэд үбэлэй үедэ хэрэглэһэн губшуурнуудаа нэхэжэ, заһажа байба. Тогоо горхо, майхан, загаһашадхадаа үмдэдэг хубсаһа хунар, бэлэн болоһон бусад хэрэгсэлнүүдынь склалуудта оруулагданхай, звенонуудта үгтэхөөр хубаари хэгдэнхэй.

Иннокентий Владимирович губшуурнуудыень наринаар шалгана.

— Ойлгооройты, бригадирнууднай эрилтэ ехэтэйнүүд байха. Губшуурнуудыетнай халтад гээл һаа тушаажа абахагүйдөө болохо. Һайнаар заһагты,—гээд Быков хэлэнэ.

— Мүнөө жэл урданайхиһаа үлүүгээр хүдэлхэ болонобди. Загаһашадай ажал мэдээжэ ха юм,—гээд участогай эрхим бригадирнуудай нэгэн Филипп Григорьевич Афанасьев нэмээнэ.

— Бидэ өөһэдынгөө хэрэг мэдэхэбди. Бэшэ юумэеэ бэлэн болгохые мэдээрэйгты,—гэжэ губшуур нэхэгшэдэй нэгэн хэлэнэ.

Загаһашад һанаагаа зобохоороол зобоно. Бэлэн болоһон онгосонуудта двигательнүүдынь табигдаагүй байһаар. Тэрэнэй табигдахада уһанда оруулжа туршаха хэрэгтэй.

Хамта 14 онгосо Байгал дээрэ гараха. Тэдэнэй 12-ынь губшуууртай, 2-ынь гүльмэтэй ябаха.

— Загаһашад мүнөө жэл Баргажанай адаг багта агнуури хэхэ. Саг соогоо гарахаар бэлэн бологдохо,—гээд участогай начальник Илья Филиппович Якушев хөөрэнэ.

Гремячинскын загаһашадай далай дээрэ гараха саг газаа ороо. Һая болотор һургуулида һуража байһан 19 эдиршүүл өөһэдынгөө эсэгэнэр, аханар, эгэшэнэртээ хамта загаһа барихаяа мордохонь. Эдэнэр тэдэнэй эрхим туһалагшад болохо юм.

В. ТОЛСТИХИН.

Футбол

НАЙМА-ЮҺЭН УУЛЗАЛГЫН УДАА

Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонодо наадажа ябаһан «Б» класай футболистнууд ээлжээтэ — 7—9-дэхи уулзалгануудаа үнгэргэбэ. Юһэдэхи уулзалгадаа шадамар бэрхээр наадажа гарагшадынь хоёр-хоёр очконуудые нэмэжэ, урагшаа дабшаба. Эдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ, юһэдэхи уулзалгаяа Находко городой «Рыбак» командатай өөрынгөө талмай дээрэ үнгэргэһэн Ангарскын «Старт» команда айлшадаа 2:1 тоотойгоор шүүжэ, урагшаа дабшаба. Энээнэй урда тээ хоёрдохи һуури эзэлжэ ябаһан эдэнэр, мүнөө дүн хамтадань 13 очкотой боложо, түрүү һуурида гараба. Красноярскын «Локомотив» айлшалһан Комсомольск-на-Амуре городой «Авангард» командада 1:0 тоотойгоор шүүгдэшоо. Тиигэжэ «Локомотив» команда 13 очкотой боложо, хоёрдохи һуурида гараба. Найман уулзалга үнгэргөөд, 12 очкотой болоод ябаһан Новокузнецкын «Металлург» команда гурбадахи һууриие эзэлнэ.

Юһэдэхи уулзалгаяа Киселевскын «Труд» командатай үнгэргэһэн манай «Сэлэнгэ» талмайн эзэдые 3:0 тоотойгоор шүүжэ, дүн хамтадань арба нэгэн очкотой болоһон. Тиигэжэ мүнөөдөө дүрбэдэхи һуури эзэлхэ болобо.

Эрхүүгэй «Ангара» командын футболистнууд Владивостогой «Океан» бүлгэмэйхидые аяар 4:0 тоотойгоор шүүжэ, дүн хамта дээрэнь 10 очкотой боложо, табадахи һуурида гараба. Прокопьевск городой «Шахтер» долоон уулзалгаһаа юһэн очкотой, зургаадахи һуурида гараба. Эдэнэр Бийск городой «Прогресс» командые 4:0 тоотойгоор шүүһэн. Мүн тус тустаа 9-9 очкотой болоһон Шэтын «Забайкалец», Павлодарай «Иртыш», Владивостогой «Океан» командануудудаадахи һууринуудые эзэлнэ. «Забайкалец» командын футболистнууд Рубцовскын «Торпедо» бүлгэмэйхидтэ айлшалхадаа, талмайн эзэдтэ 3:0 тоотойгоор шүүгдэжэ һалаа. Найман очкотой болоод ябаһан «Торпедо» командын футболистнууд арбадахи һуури эзэлбэ. Арба нэгэдэхи һуури эзэлээд ябаһан Семипалатинскын «Цементник» долоон очкотой болоһон. Эдэнэр айлшаар ерэһэн Благовещенскын «Амур» командые 2:1 тоотойгоор шүүһэн байна. Тус тустаа 5-5 очкотой болоһон «Авангард», «Амур» командын футболистнууд арбан хоёр, арбан гурбадахи һуурида түригдэшэбэ. Эдэнэр мүнөөдөө найма-найман уулзалга үнгэргөөд ябана. «Прогресс», «Рыбак», «Труд» командануудаб адлихан—дүрбэ-дүрбэн очкотой, таблицын һүүлшын һууринуудые эзэлжэ ябана. Эдэнэр баһал найма-найман уулзалга үнгэргэһэн байна.

НОМОЙ ТАГ

«Туяа» гэжэ номой магазинда хүдөө ажахын үйлэдбэридэ хамаатай шэнэ номууд олоор абтажа, худалдаанда гаргагдаба. Тэдэнэй дунда иимэ номууд бии:

«Колхозникуудта ажалай түлөөһые мүнгөөр түлэлгэ ба РСФСР-эй колхозуудта хүдөө ажахын хүдэлмэриин хүлһэ салинда тариф тогтоохо» гэһэн ном хүдөө ажахын хэблэлээр 1965 ондо гаргагдаһан. Хуудаһан 263. Сэн 69 мүнгэ.

О. Н. Хробостов. «Машинно-тракторна паркые ашаглалга». Энэ ном 1966 ондо «Колос» хэблэлээр гаргагдаа. 526 хуудаһатай. Сэн 1 түхэриг 06 мүнгэ. «Хүдөө ажахые оньһожоруулха» мэргэжэл шудалха талаар хүдөө ажахын техникумүүдтэ һурагшадта туһалха учебник.

«Т-74» трактор. «Колос» хэблэл. 1966 он. Хуудаһан 208. Сэн 77 мүнгэ. Энэ хадаа «Т-74» трактор ашаглажа байһан хүдөө ажахын механизаторнууд болон мэргэжэлтэдтэ зорюулагдаһан ном.

Н. С. Зусман, В. И. Лепешкин — «Туулай үсхэбэрилгэ». «Колос» хэблэл, 1966 он. Хуудаһан 223. Сэн 43 мүнгэ. Энэ ном дотор туулай үсхэбэрилхэ, эдеэлүүлхэ асуудалаар гол заабари, түрүү ажахынуудай дүй дүршэл ба наукын туйлалтануудые шудалһанай үндэһэн дээрэ племенной хүдэлмэри эмхидхэлгэ тухай хэлэгдэнэ.

А. ЧЕБАКОВ.

ХИЛЫН СААНА ЮУН БОЛОНОБ?

„Франция—СССР“ бүлгэмэй съезд

ПАРИЖ, (ТАСС). «Франция — СССР» гэжэ бүлгэмэй ээлжээтэбэшэ съезд июниин 11-дэ эндэ нээгдэһэн аад, июниин 12-то хүдэлмэреэ дүүргээ. Хоёр ороной хоорондохи холбоо, хани барисаа болон харилсаае бэхижүүлхэ уряатайгаар съезд үнгэрһэн байна.

Соёл культурын, экономикын, спортын талаар франко-совет харилсаанай хүгжэжэ байһые съездэдэ хабаадагшад һаналаа ханангяар тэмдэглэнэ, хоёр ороной арадуудай хоорондохи харилсаа холбооной үргэдэжэ байһые һайшаана гээд баталан абаһан резолюци соонь хэлэгдэнэ. Хоёр ороной хоорондохи харилсаа бэхижүүлгэдэ, холбоо барисаа хүгжөөлгэдэ СССР-тэ Францийн президентын аяншалга, франко-совет хэлсээн бүри ехээр туһалһай гэжэ бүлгэм хүсэн эрмэлзэнэ гээд документ соо саашадаа хэлэгдэнэ.

«СССР—Франция» гэжэ бүлгэмтэй хамта хэдэн хэмжээнүүдые, тусхайлбал, Совет засагай 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан хэмжээнүүдые абаха тухай тодорхой дурадхалнууд резолюци соо оруулагдаһан байна.

Заводой хүдэлмэришэд-коммунистнуудай конференци

ЛОНДОН, июниин 13. (ТАСС). Ороной бүхы районуудай заводой хүдэлмэришэд-коммунистнуудай конференциие Великобританиин Коммунис парти үнгэргөө гээд «Морнинг стар» гэжэ газетэ мэдээсэнэ. Коммунис партиин генеральна секретарь Джон Голлан конференци дээрэ байлсаа, партиин түрүүлэгшэ Фрэнк Стэнли элидхэл хээ.

Коммунис партиин отделениинүүдые фабрика, заводуудта байгуулха шухала байһан тухай асуудал конференци дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Энэ жэлэй эсэс хүрэтэр 50 иимэ отделени байгуулха гэжэ шиидхэгдээ. Англиин худалдаа наймаанай флодой забастовко хэжэ байһан морягуудые дэмжэхэ гэһэн шиидхэбэри конференцидэ хабаадагшад нэгэн дуугаар баталан абаа.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ БҮХЭДЭЛХЭЙН СОВЕДЭЙ СЕССИ

ЖЕНЕВЭ, июниин 13. ТАСС-ай корреспондент Г. Драгунов ниигэжэ дамжуулна:

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сесси мүнөө үглөөгүүр эндэ нээгдээ. Дэлхэйн дала тухай оронһоо ерэһэн 300 гаран делегат, тэрэшэлэн ВСМ-тэй эмхидхэлэй талаар холбоо барисаагүй аад, эб найрамдал бэхижүүлхэ зорилготой ажал ябуулга эрхилдэг уласхоорондын болон национальна ниитын организацинуудай олон түлөөлэгшэд гү, али ажаглагшад сессиин хүдэлмэридэ хабаадана.

ВСМ-эй секретарь Шольер (Франци) сессиие нээгээ.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гэшүүдтэ, сессидэ хабаадагшадта, олон тоото айлшадта хандан ВСМ-гэй президент-координатор Изабелла Блюм (Бельги) эхилэлгын үгэ хэлээ. ВСМ-гэй сессиие Женевэдэ үнгэргэхэ арга олгоһонойнь түлөө Женевэ городой засагаархидта, Швейцариин федеральна правительстводэ тэрэ баясхалан хүргөө.

Ажал ябуулгаяа эрхилхэдээ Соведэй хүтэлбэри болгодог нангин гол ёһонууд болон зорилгонууд тухай Блюм һануулаа. Эдэ гол ёһонууд али бүхы түхэлэй дарлалтада эсэргүүсэн тэмсэхэ хэрэгтэнь арадуудта хүсэ шадал оруулдаг, этигэл найдабари түрүүлдэг гээд тэрэ онсолон тэмдэглэһэн байна. ВСМ-гэй политика ямар нэгэн правительствын гү, али ямар нэгэн суртал бодолой политика бэшэ юм. Зүгөөр совет хадаа һүжэрэн дэлгэрһэн дайн байлдаае зогсоожо, уласхоорондын шахардуу шанга байдал һуларуулжа, буу зэбсэг хуряаха, эб найрамдал хангаха ябадалда хүргэжэ шадахаар али бүхы дурадхалнуудые, бүхы политическэ үүсхэлнүүдые хэнэйшье зүгһөө үнэн сэдьхэлээр оруулагдаа һаань, тэдэниие дэмжэдэг.

Вьетнамда хэгдэжэ байһан американ эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүгээр арадуудай хэдэг тэмсэл тухай асуудалда тогтоходоо, Блюм ниигэжэ хэлээ: США-гай ябуулгануудые хэн зүбтүүлжэ шадаха гээшэб? Бүхы вьетнам арад, бүхы ороной хойто болон урда талашье Сайгоной туһамарша правительствые буруушаана, америкынхидэй ерээд байлгада эрид шууд эсэргүүсэнэ.

Вьетнамдахи эзэрхэг дайн байлдаанда эсэргүү хүдэлөөн үшөөл дутамагаар дэлгэрнэ гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй гээд Блюм мэдүүлээ. Вьетнам арадтай һанал нэгэдэлгые улам шангадхаха, США-гай правительствын ябуулгануудые зогсоолгохо, Вьетнамда амгалан байдал хангахын түлөө болодог манифестацинуудые бүри нүлөө ехэтэй болгохо гээшэ ВСМ-гэй энэ сессиин зорилго болоно.

Либери—Баруун Африкын бишыхан орон каучук абалга болон газаашань худалдалгаар дэлхэй дээрэ юһэдэхи. Африкада хоёрдохи һуури эзэлдэг. Каучутай плантацинуудай эзэниинь Америкын Файрстон гэжэ компани болоно. Тэрэ жэлдээ 50—60 миллион доллар ашаг олзо оруулдаг. Файрстоной плантацинууд дээрэ шүүһэ суглуулдаг хэдэн олон мянган таппернууд - хүдэлмэришэд хүдэлдэг юм. Эндэ 10 часай хүдэлмэриин үдэр тогтоогдонхой. Тэрэнэй үедэ хүдэлмэришэн 50-яад километртэ ябаһан болодог. Тиигээд 64 цент түлөөһэ абадаг. Энэнь хоёр бутылка шүүһэнэй сэнтэй тэн юм. Зураг дээрэ: хүдэлмэришэн-таппер.

ТАСС-ай фотохронико.

Центрально-Африканска Республикын нийслэл Бангһаа баруун хойшоо 100 километртэ оршодог. Боали городто ЦАР-тахи гансахан лэ бүд нэхэлгын фабрика байдаг юм. Энэ фабрика жэл бүхэндэ 500 тонно шахуу утаһа ээрэдэг, 4 миллион шахуу метр бүд нэхэдэг. ЦАР-та ургуулагдаһан хлопок энэ фабрикада хэрэглэгдэдэг юм. Зураг дээрэ: нэхэгдэһэн бүд монсогойлогдожо байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Вальдек Роше үгэ хэлэбэ

ПАРИЖ, июниин 13. (ТАСС). Парламентын болохоёо байгаа һунгалтада Коммунис партиин программые болон кандидадуудые дэмжэхыень Францийн Коммунис партиин генеральна секретарь В. Роше уряалаа.

Сарта департаментын ФКП-гэй федерациин Ле-Манда эмхидхэһэн һайндэрэй үедэ үгэ хэлэхэдээ, «ниитэ программын үндэһөөр» зүүнэй үзэл баримталдаг хүсэнүүдэй холбоо байгуулха арга боломжын бии байһанда коммунистнууд этигэдэг гээд Вальдек Роше онсолон тэмдэглээ. Уласхоорондын политикын хэдэ хэдэн асуудалнуудта тогтолсон, Францийн социалис партиин генеральна секретарь Ги Моллегэй хэлэһэн үгые коммунистнууд анхаралдаа абана гээд Роше мэдүүлээ. Ги Моллегэй үгэ соо найруулагдаһан хэдэ хэдэн хэмжээнүүд, «коммунистнуудай табидаг эрилтэнүүдтэ, жэшээлхэдэ, энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха политика; ядерна туршалгануудые зарим-зэргээр хориһон Москвагай договорые үргэдхэһэн хэлсээ баталалга; НАТО-гой оронуудай болон Варшавска договорто ородог гүрэнүүдэй хоорондо добтолонсохогүй тухай хэлсээндэ гар табилга; буу зэбсэгэй хэм хэмжээе хизаарлалга: ядерна зэбсэг дэлгэрүүлхэгүй; Евроһын зарим районуудые ядерна зэбсэггүй нютагууд болгохо гэхэ зэргын эрилтэнүүдтэ тааралдана гэжэ коммунистнууд тоолоно гээд тэрэ хэлээ.

Индира Гандиин хэлэһэн үгэ

ДЕЛИ, июниин 13. (ТАСС). Эрхэ сүлөөтэй болоһон сагһаа хойшо Инди мүнөө эгээн лэ бэрхэтэй хэсүү, харюусалгатай үедэ ороод байна гээд бүхэиндиин радиогоор үгэ хэлэхэдээ, Индиин премьер-министр Индира Ганди үсэгэлдэр мэдүүлээ. Урагшаа бүри түргэнөөр дабшаха арга боломжо олгоһон хүгжэлтынгөө тиимэ шатада оромнай ороод байна гээд тэрэ хэлээ.

Орон дотор мүнгэнэй реформо хэжэ, рупиин сэнгые доошолуулга бусад хэмжээнүүдтэй хамта экономикын зарим галые һайжаруулан заһаха хэрэгтэ туһалха үүргэтэй юм гээд премьер-министр хэлээ. Юумэнэй сэнгэй ургалтые зосгоохын, хүн зониие түрүүшын хэрэглэлэй шухала эд бараагаар хангахын тулада правительство өрид шанга хэмжээнүүдые абаха гээд Индира Ганди онсолон тэмдэглээ. Гүрэнэй сектор түргэнөөр үргэдэн ургана, тэрэ хадаа ороной экономическа хүгжэлтэдэ гол үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Үгытэй ядуу байдал зайсуулха үг зорилго — социализм тээшэ дабшахын тулада үйлэдбэриие эгээн лэ ехээр үргэдхэхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө туһа нэмэри оруулхыень бүхы ажалай хүн зониие премьер-министр уряалаа.

ДРВ-дэ 1112 самолёт унагаагдаа

ХАНОЙ, июниин 13. (ТАСС). Вьетнамай Арадай армиин зенитчигүүд Нгеан болон Куангбинь провинцинуудта июниин 10, 11, 12-то Америкын табан самолёдые буудажа унагаагаа. Америкын нэгэ пилот плендэ абтаа.

ВИА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, хамта дээрээ Хойто Вьетнамда Америкын 1112 самолёт буудуулан унагаагдаһан байна.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда. СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын дүнгүүд тухай һунгуулиин Центральна комиссиин мэдээсэл. «Спортын нажар» гэһэн түрүү бэшэг. Мал ажалай продукт худалдалгаар хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай мэдээсэл. Үбһэ хуряалгада бэлэдхэл тухай материал. «Буряад орон доторнай» гэһэн рубрика доро информацинууд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Гигант» колхозой түрүүлэгшэ А. Смолин газетын корреспондент А. Деригазов хоёрой «Гектар газаршье анхарал соо» гэһэн статья. «Экономико болон газетэ» гэһэн рубрика доро хэблэлэй шэнжэлэл. Редакцида ерэһэн бэшэгүүд.

Гурбадахи хуудаһанда: Е. Степановай «Республикын сэнхир экранууд» гэһэн статья. Ф. Леоновой корреспонденци. Хилын саанаһаа мэдээсэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: соносхолнууд, «Хайшаа һурахаяа ошохоб?».

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ.

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленный—48-69, 33-61.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни—40-49, идеологический—24-74, 60-21, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, информации—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н04455. Зак. № 497.